

SØVÆRNS- ORIENTERING

Den russiske admiral og de danske værter

Russerne vandt 12-2

I forbindelse med det russiske flådebesøg i København fra den 10.-15. august var der bl.a. arrangeret fodboldkamp mellem et hold fra de russiske enheder og et hold fra Flådestation København. 1. næstkommanderende for den Baltiske Flåde, viceadmiral V.V.Sidorov, var blandt tilskuerne, som blev vidner til en russisk sejr på 12 - 2.

Holdlederne hilser på hinanden. Det er russerne i hvidt.

I pausen underholdt Søværnets Tamburkorps til stor glæde for både russerne og danskerne.

(FLS KBH)

Torpedobåden HAMMER navngivet

Den 27. august blev den fjerde torpedobåd i WILLEMOES-klassen navngivet. Den fik navnet HAMMER af fhv. kontreadmiral Frits Hammer Kjølse. Båden er opkaldt efter kaptajnløjtnant Christian Hammer (1822-1892), der deltog med hæder i forsvaret af Vesterhavsøerne i den 1. Slesvigske Krig. I 1864 førte han desuden med stor dygtighed kommandoen over de til Vesterhavsøerne udpegede styrker og indlagde sig herved stor fortjeneste.

De 10 torpedobåde i klassen bygges på Frederikshavn Værft. Den 17. juni i fjor blev den første navngivet WILLEMOES efter premierløjtnant Peter Willemoes (1783-1808). Båden højeste kommando den 21. juni i år. Den næste båd fik den 16. marts i år navnet BILLE efter admiral Steen Andersen Bille (1751-1833), der udmær-

kede sig bl.a. under kanonbådskrigen 1807-1815. Den 10. juni navngaves den 3. enhed i serien BREDAL efter viceadmiral Peter Bredal, som udmærkede sig under svenskekrigen. Hans fødeår kendes ikke, men han døde i 1658.

Torpedobådene BILLE og BREDAL har endnu ikke afsluttet de nødvendige prøvesejladser og systemkontrol af våbensystemerne, men BILLE forventes at indgå i Flådens tal i løbet af efteråret.
(TBE)

GRIBBEN vandt torpedoskydningen

Torpedobådseskadren har fra 10. til 18. august holdt den årlige torpedoskydnings-konkurrence i området ved Hesselø. Konkurrencen afvikledes som en serie natskydninger med assistance fra Søværnets Flyvetjeneste for opfølgning af torpedoer og fra Fregateskadren, der bidrog med korvetten BELLONA som målskib.

Begunstiget af det gode sensommervejr og en god indsats fra Torpedostation Kongsøre med bl.a. de nye torpedo-indbjærgningsfartøjer, der i denne situation viste sig meget effektive, var det muligt på tilfredsstillende vis at gennemføre konkurrencen og finde frem til en vinder. Det blev i år torpedobåden GRIBBEN, som samtidigt kvalificerede sig til præmiering i henhold til torpedoskydnings-reglementet.

(TBE)

Igen flere søredningsaktioner

Søredningstjenesten under Søværnets operative Kommando i-værksatte i årets første halvdel 230 aktioner for at redde, eftersøge eller assistere nødstedte på søen. Der er igen sket en ret stor stigning i antallet af aktioner, særligt inden for assistancen til erhvervsanvendte fartøjer og disses besætninger. Det kan formentlig skyldes det hårde vejr i vintermånederne, navnlig i januars første halvdel, samt de vanskelige forhold for fiskeri-erhvervet. Det er stadig sådan, at hver sjette aktion er foretaget til fordel for udenlandske statsborgere, medens udenlandske redningstjenester har ydet assistance ved hver elvte aktion.

Der har kunnet konstateres et mindre fald i de aktioner, hvor det ved eftersøgning ikke har været muligt at fastslå en søulykke, hvilket kan skyldes den fortsatte oplysningsvirksomhed.

Der er stadig adskillige tilfælde, hvor der er afgivet nødsignal (rød pyroteknik) i situationer, hvor søfarende har været i vanskeligheder, uden at der har foreligget en egentlig nødsituation. Søredningstjenesten henleder derfor igen opmærksomheden på de internationale søvejsregler om anvendelse af nødsignaler.

Der var i årets første halvdel 230 aktioner mod 179 i den tilsvarende periode året før. Der var 27 aktioner, hvor der ikke kunne erkendes en nødsituation, heraf var 5 falske alarmeringer.

(SOK)

Forsvarets personelbestemmelser vurderes

Under Forsvarsstabens Personelstab er der nedsat et redaktionsudvalg til behandling af forsvarets personelbestemmelser. Chefen for Personelplanlægningssektion 1 er formand for udvalget, der har otte medlemmer repræsenterende personelstabens afdelinger og selvstændige sektioner.

Redaktionsudvalget skal bl.a. vurdere værnets og korps nugældende bestemmelser (Hærens PBH, Søværnets SVNBS og Flyvevåbnets FLVBST) med henblik på udsendelse af et samlet Forsvarskommando P-bestemmelseskompleks. Redaktionsudvalget skal fortrinsvis være et koordinerende organ, således at den egentlige udarbejdelse af de enkelte bestemmelser foregår i respektive forvaltningsafdelinger og sektioner.

Der tænkes udgivet en særlig serie FKO P-bestemmelser dækkende forvaltning, planlægning og visse adjutanturbestemmelser af forvaltningsmæssig karakter. Hver bestemmelse vil omfatte en generel del, som i fornødent omfang vil blive suppleret med værnsspecifikke afsnit. Bestemmelserne vil blive udgivet i A-5 format i Forsvarskommandoen's grå standardbind.

På udvalgets første møde var der enighed om, at man indledningsvis skal begynde med bestemmelserne omkring værnepligtigt personel og herefter behandle stampersonel og officerspersonel. Civilt personel vil blive behandlet sideløbende med de øvrige personelgrupper.

Gældende bestemmelser vil blive vedligeholdt i nødvendigt omfang, indtil de efterhånden erstattes af de nye FKO P-bestemmelser.

Selv om udvalget arbejder hurtigt og f.eks. har afholdt 3 møder i maj, regner man alligevel med 1-2 års arbejde. Bestemmel-

serne vil blive udsendt, efterhånden som de færdiggøres. Afsnittet vedrørende værnepligtigt personel påregnes udsendt i begyndelsen af 1977.

(MST)

Indland kort

Efter adoptionen af sejlkutterne THYRA og SVANEN i Hørsholm og minelæggeren MØEN i Aalborg har endnu to byer ønsket at adoptere Flådens skibe. Chefen for Søværnet har sagt ja til, at Nyborg adopterer torpedobåden BREDAL næste sommer, og at Frederikssund adopterer torpedobåden NORBY i 1978.

Store Bælts Marinedistrikt havde i april kvartal 42 søredningsopgaver og aktioner i forbindelse med olieforurening. De fleste udrykninger var til lystsejlere, der enten var i nød eller meldt savnet. Olieforurenings-alarmeringerne viste sig alle at være af ringe omfang.

Undervandsbåden NORDKAPEREN udgik i sidste uge af STANAVFORLANT, hvor den har været med i 24 dage. I den tid har undervandsbåden været neddykket i 385 timer og sejlet 1.555 sømil neddykket. Vandforbruget pr. mand pr. døgn har været 3,7 l - det er meget lidt at klare sig med, for det er beregnet på både personligt forbrug, madlavning etc.

Udland kort

Swan Hunter-værftet har indledt bygningen af den 2. krydser af INVINCIBLE-klassen. Det er ILLUSTRIOUS, der skal være færdig i 1982. Data: ca. 20.000 t, 198x25,6x30,5 m, flyvedæk 30,5 m, gasturbiner, max.-fart 30 knob. 9 Sea King helikoptere, EXOCET- og SEA DART-missiler, 1.200 mands besætning. Pris mellem 100 og 150 mio.£.

Karlskrona-værftet er gledet ud af slutrunden om bygning af patruljebåde til den australske flåde. Man havde håbet på levering af en SPICA-type modificeret til australske forhold, men har nu fået at vide, at kun to værfter, et vesttysk og et britisk, er med i slutrunden.

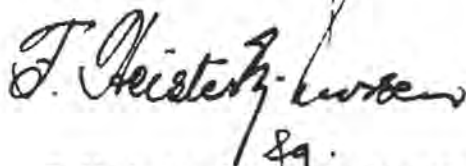
Den britiske flåde mangler transport-kapacitet. Man har derfor chartret det norske MS VENUS af Bergenske Dampskibsselskab, så 800 britiske soldater kan overføres til NATO-øvelse i Norge i september.

Den amerikanske undervandsbåd LOS ANGELES har afsluttet sine søprøver og er indgået i flådens tal. Den 4. båd i denne nye klasse, MEMPHIS, er netop blevet søsat ved Newport News-værftet og forventes at kunne afleveres i slutningen af 1977. Flådens ønske er 39 både, men der er i øjeblikket ikke bevillinger til så mange.

Det svenske kystartilleri kan næste år fejre 75 års jubilæum, men Kystartilleriets Skjutskole fylder dog 90 i år. Det skyldes, at man ved overgangen fra sejl til damp måtte uddanne besætninger i skydning mod mobile mål. Skolen indgik senere i kystartilleriet, da det blev oprettet.

De 7 torpedobåde af JAGUAR-klassen, som Vesttyskland har overdraget Tyrkiet, er nu indgået i flådens tal. De har fået navnene TUFAN, FIRTINA, KILIC, KAVAYAL, YLDIZ, KALKAN og MIZRAK.

Argentina har indledt en gennemgribende modernisering af de 6 italiensk-byggede fregatter af ALMIRANTE CLEMENTE-klassen fra 1954-57. Foreløbig er klassens navngiver ankommet til La Spezia, hvor den oprindelige bevæbning udskiftes med OTO MELARA Compatto-kanoner. Data: 1.300 t, 99x10,8x3,7 m, max.-fart 32 knob, 162 mands besætning.

F. Heisterberg-Andersen

SØVÆRNS- ORIENTERING

Det nye fly og en af Alouetterne

Første soloflyvning i nyt fly

På flyveskolen på Flyvestation Avnø er man nu nået så langt, at man har kunnet sende den første elev solo i den nye T-17 Saab Supporter. Det blev søløjtnant O.B.Petersen, der er under indledende uddannelse til helikopterpilot i søværnet.

T-17 Saab Supporter er indkøbt som fælles fly til hæren og flyvevåbnet og anvendes som afløser for de tidligere anvendte Chipmunk-fly til den indledende flyveuddannelse af flyvevåbnets og søværnets piloter. De veltjente Chipmunk-fly har i disse dage

været på afskedsflyvning til flyvestationerne - formationen vakte opmærksomhed landet over.

Efter endt uddannelse på Flyvestation Avnø vil søværnets vordende helikopterpiloter blive videreuddannet ved Fort Rucker, Alabama, USA.

(SFT)

Søværnet marcherede fint

De 30 deltagere fra det danske søværn marcherede fint i den 60. internationale march i Nijmegen i Holland, ligesom også de øvrige danske deltagere fra forsvaret ydede en fortræffelig indsats.

Søværnet under indmarch

Der var 52 med, da man marcherede ud fra Kastellet i København, og 14 dage senere var alle med, da man efter 603 km march passede Waalbroen ind i Nijmegen by.

Der var enighed om, at netop dette øjeblik var turens højdepunkt. Den udfordring, man havde taget op, var blevet løst, og et enestående kammeratskab havde stået sin prøve. Og der var brug for sammenhold undervejs på de daglige marchture på de lange ty-

ske veje, hvor varmen til tider var ulidelig. Det var nogle trætte danskere med sømme fødder, der slappede af på de to fridage i Bremerhafen og Arnhem.

Holdet fik glimrende støtte af 18 mand med diverse køretøjer fra Danske Livregiment i Høvelte - uden den hjælp, siger del-

Prins Georg modtager Hollands-detachementet

tagerne, havde opgaven næppe kunnet løses. De 603 km var blot turen fra Kastellet til Nijmegen. Med selve den internationale march blev der i alt marcheret 771 km. 11 fra søværnet gennemførte både marchen fra København og Nijmegenmarchen - 19 fra søværnet gennemførte alene Nijmegenmarchen.

(BJN)

De farlige genstande

Minedepot Grelshede havde i april kvartal 45 udrykninger. Heraf var de 25 efter farlige genstande.

Mineudrykningerne omfattede bl.a. 2 hornminer, 1 pendulmine, 1 dydbombe, 1 pansermine, 1 fodfolksmine, 1 87 mm mortergranat, 1 100 mm brisantgranat, 1 37 mm mortergranat, 1 sprængbøje, 14

pakker plastisk sprængstof, 10 m stubintråd, 700 stk. håndvåbenammunition, en række nødblus og markeringsblus, 17 nødraketter, 1 øvelsesgranat, 1 minestrygningsflyder, 1 pumpehus, 4 topplader til mineankre, 1 øvelsesdydbombe, 4 mineankre, 1 attrapmine, 2 mineskaller, 1 iltflaske, 1 ammoniakbeholder og en samling instrumenter til havundersøgelser.

Minedepotet ydede desuden assistance med dykkere til eftersøgning af nedstyrtetfly i 7 dage og foretog dykninger efter øvelsesminer. Der blev kørt 6.540 km og sejlet med orlogs- og civile kuttere.

Minedepotet Dråby havde i samme periode 30 udrykninger. De omfattede bl.a. 1 tysk pansermine, 1 svensk og 1 tysk øvelsesmine, 1 øvelsesbombe, 1 sprængblyant, 2 detonatorer, 2 37 mm granater, 1 81 mm mortargranat, 1 trykbeholder til tysk V-1 bombe, 1 håndgranat, 1.000 stk. nytårsfyrværkeri, en række blus og markerings signaler, 1.450 stk. håndvåbenammunition, 4 russiske lydsignaler, 1 sonarbøje, 1 minestrygningsflyder, 2 franske markører og 4 signalfakler. Holdet kørte 5.207 km.

(FLS FRH)

Gode resultater af "Systematisk Høring"

"Forsvarschefens Spørgeskema" fra 1973 resulterede bl.a. i en beslutning om at gennemføre en "Systematisk Høring" i foråret 1975 med deltagelse af alt personel i Forsvarskommandoen. Formålet var at finde veje til bedring af kommunikationen. Metoden er udarbejdet af Militærpsykologisk Tjeneste, og den indebærer forsøg på at klarlægge opgaver og opgavefordeling for at sikre, at ressourcerne anvendes hensigtsmæssigt i forhold til opgavernes løsning og personellets trivsel.

En senere undersøgelse blandt det deltagende personel bekræfter, at høringen på en række områder har givet tilfredsstillende resultater. Meget taler for, at metoden kan anvendes med fordel inden for både stabe og enheder i forsvaret med det formål at udvikle et bedre samarbejde og en større effektivitet.

Militærpsykologisk Tjeneste er til rådighed for stabe eller enheder, der ønsker at gennemføre en "Systematisk Høring". En pjece, der beskriver principper, formål og forløb af en sådan høring, kan rekvireres ved Militærpsykologisk Tjenestes sekretariat.

(MST)

Præsternes årlige kursus

Det årlige kursus for flyver- og orlogspræster er afviklet på Flyvestation Sigerslev med flyvevåbnet som vært.

Som sædvanlig var formålet at give værnenes præster en militær orientering samt at give mulighed for en drøftelse af en række faglige forhold. Under kursus var der rundvisning på de militære anlæg på Stevns, og den første kursusaften var der gudstjeneste ved biskop Kvist fra Roskilde i Højerup Kirke.

Det er endnu ikke fastlagt, på hvilket søværns-etablissement kursus skal holdes næste år.

(MST)

Indland kort

Torpedostation Kongsøre holdt "åbent hus" i weekenden 28.-29. august. Det var et større arrangement end sidste år, og det blev en endnu større succes. Der medvirkede bl.a. Søværnets Udstilling, Kvindeligt Marinekorps orkester, der lavede tattoo, og Søværnets Frømandskorps, som viste sine færdigheder. Desuden demonstrerede en helikopter fra flyvevåbnet søredning.

Torsdag den 12. august holdt Folketingets Ombudsmand inspektion på Flådestation København. Ombudsmanden indfandt sig uanmeldt på Marinekaserne København om morgenen, og han tilbragte hele dagen med at gennemgå forholdene, specielt omkring de værnepligtige.

I sidste uge har minedykkere fra Minedepot Egø assisteret en fiskekutter ud for Rødby Havn. Under dykningen observeredes på ca. 12 m vand vraget af en tysk motortorpedobåd fra krigens tid. Den havde en 20 mm kanon forude og en 40 mm kanon agter samt en kasse ammunition på dækket. Vraget bliver nu nærmere undersøgt for eventuel bortsprængning.

Minelæggeren SJÆLLAND har aflagt weekendbesøg i sin adoptionsby Korsør. Det skete med manér, illumination, party for ind-

budte gæster og offentligt besøg om bord. Borgmester Hvidtfeldt Larsen og 7 andre gæster fra byen sejlede med fra Sjællands Odde til Korsør.

Udland kort

12 amerikanske orlogsskibe går ud af aktiv tjeneste i 1977. Hangarskibet FRANKLIN D.ROOSEVELT skal i mølpose, medens bl.a. destroyeren EDSON og hjælpeskibene MOCTOBI, QUAPAW, PAIUTE og PAPAGO indgår i reserveflåden. Andre udgående skibe er destroyerne HOLDER, MCKENZIE og MASON. Samtidig venter flåden dog tilgang af 20 nybyggede skibe.

Også Sverige bruger isbryder til opmålingsarbejde i sommer. Det er ALE, som i øjeblikket er moderfartøj for mindre opmålingsfartøjer i Flinterenden. ALE bemannes af flåden og har en orlogskaptajn som chef samt 9 befalingsmænd og 20 værnepligtige. Om vinteren er den isbryder på Trollhättan-Vänern.

Israel vil fordoble sin styrke af FLAME-klassen missilbåde med bygningen af 6 nye, der allerede er i arbejde i Haifa. Den første ventes søsat i januar. Data: 420 t, 188 ft, aktionsradius over 4.000 sømil, 7 forbedrede Gabriel-missiler. Pris ca. 90 mio. kr. pr. båd.

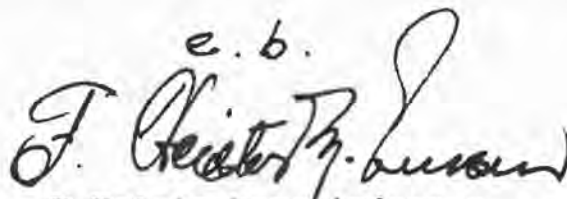
Den britiske flådes stolthed, Fred. Wunpound, er død på et plejehjem i Sommerset. Han havde sejlet over 250.000 sømil med flåden - sidst med forsyningsskibet HECTATE. Det er absolut rekord, for Fred. blev kun 10 år. Han var nemlig en skibskat med et sådant ry, at hans bortgang annonceredes under dødsfald i flådens publikationer.

Den amerikanske flåde råder over en undervandsbåd på 1.500 t, der aldrig har sejlet og aldrig har været på flådens skibslister. Det er TURBOT SS-427 fra 1950, som aldrig blev helt færdig, men trods dette har travl aktivitet om bord året rundt. Flåden bruger den nemlig til støjdempningsforsøg på maskineri, pumpeanlæg m.v. - mange resultater fra TURBOT er blevet overført til nye undervandsbåde.

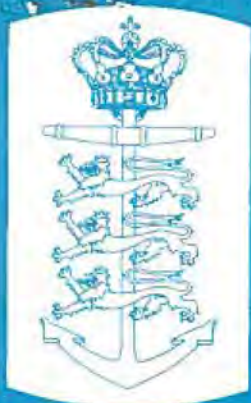
Den 12. september søsættes den 12. og sidste båd i den nye svenske SPICA-klasse. De er bygget på et par år og er en rekord for Karlskrona-verftet. For at finde en sammenligning må man tilbage til 1780-tallet, da viceadmiral af Chapman i løbet af et par år søsatte en serie på 10 fregatter sideløbende med en serie på 9 kanonbåde.

En hollandsk søofficer minder i et læserbrev til et tidskrift om følgende lille, engelske vers, som i dagens situation vel også herhjemme har nogen aktualitet:

"In times of war, but not before
God and the sailors we adore ashore
But when war is over and peace remitted
God is forgotten and the sailor quitted."

e. b.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Lange køer dagen igennem.

5000 gæster på Torpedostation Kongsøre

Torpedostation Kongsøre fik en overvældende succes med sit "Åbent-hus"-arrangement lørdag den 28. august. Ca. 5.000 gæster fandt vej til stationen, de kom dels fra landsiden i 1.500 biler, dels fra søsiden i 23 lystfartøjer. Endnu mange flere var undervejs, men opgav, da de så bilkøen, som til tider var 4 km lang.

Det store besøgstal sprængte alle rammer og fejede al forudgående planlægning over ende. Stationens fritidsudvalg, som forestod planlægningen, havde baseret den på erfaringerne fra sidste års "Åbent-hus", det første af sin art, hvor der kom godt 800 gæ-

ster. For at være på den rigtige side anslog planlæggerne, at besøgstallet i år ville blive 1.500. Det siger sig selv, at der opstod store problemer. Der var beregnet parkeringsplads til 400 biler, men der måtte skaffes plads til 1.500. Denne opgave blev dygtigt løst af Hjemmeværnets Politikompagnis afdeling fra Holbæk. Cafeteriet, hvis fortræffelige ledelse forestås af Holbæk Kasernes cafeteria, var under hele arrangementet udsat for et væl-

Tusinder så Søværnets Udstilling.

-digt pres trods to udsalgssteder. Der blev i de 6 timer, arrangementet varede, omsat for 14.500 kr. - det svarer til en halv måneds omsætning.

De besøgende viste stor interesse for stationens arbejde med torpedoskydning og vedligeholdelse af torpedoer. Der var også stor opmærksomhed omkring Søværnets Frømandskorps demonstrationer - korpset måtte holde ekstra for, da flyvevåbnets helikopter måtte sende afbud til en planlagt demonstration af søredning, fordi den pludselig måtte afsted til en redningsaktion. I filmsalen var der hele tiden fuldt hus. Der vistes film fra søværnets dagligliv.

Det samme gjaldt Søværnets Udstilling, der var opstillet i et telt foran administrationsbygningen. Stort bifald hentede Kvindeligt Marinekorps musikkorps, der musicerede ved flagmasten, og deres tattoo gjorde stor lykke.

På programmet stod også besøg på torpedoværkstedet, pumpehus, garage, torpedoskydning, observationstårn og en fremragende udstilling af Søværnets Minørtjeneste, Minedepot Kongsøre. Den var både interessant og oplysende og høstede mange lovord fra gæsterne. Mange gæster udtrykte også deres taknemmelighed til det personel, der havde gjort en så glimrende indsats for at give befolkningen et indtryk af en torpedostations arbejde og betydning for søværnet.

Der var 5.000 velkomne gæster, men der var desværre endnu flere uvelkomne - 250 blev stukket af de mange hvepse, 3 så uheldigt, at de 2 måtte indlægges på hospitalet og 1 behandles på skadestuen. Men heldigvis var hvepsene det eneste skår i glæden på en ellers helt igennem dejlig dag i Kongsøre.

(KON)

Udviklingen på forsvarsbudgettet

I tilslutning til den omtale af forsvarsbudgetterne, som tidligere har været bragt i Søværns-Orientering (nr. 45/75 og nr. 26/76) bringes i det efterfølgende en af Forsvarsstabens Økonomistab udarbejdet redegørelse for udviklingen på forsvarsbudgettet.

For at belyse udviklingen på forsvarsbudgettet er omstændede 4 oversigter udarbejdet, af hvilke det klart fremgår, at forsvarsbudgettet bliver tillagt stadig mindre vægt, når prioriteringen af de enkelte områder på statsbudgettet foretages. Dette forhold uddybes ved følgende kommentarer til de udarbejdede oversigter:

Af oversigt A fremgår det, at forsvarsbudgettets forholds-
vise andel af det samlede statsbudget fra 1964/65 til 1976/77 er
faldet med ca. 53 %, d.v.s. til mindre end halvdelen. Hvis bud-
getoverslagstallene, som anført i Budgetredegørelse NOV 1975, ta-
ges som udgangspunkt for en vurdering af de nærmest kommende 3
år, vil faldet fra 1964/65 til 1979/80 udgøre ca. 57 %, d.v.s.

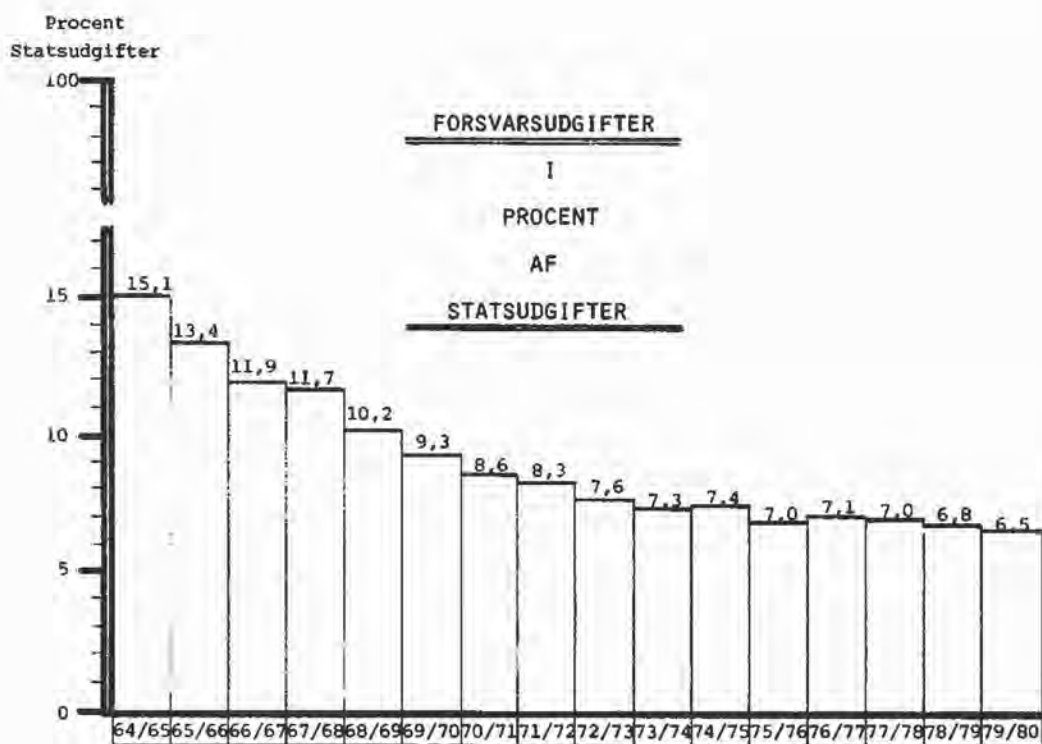

Fig. A

Kilder:
Statsregnskaber 1964/65-1974/75,
Finanslov + TB 1975/76,
Finanslov 1976/76
Budgetredegørelse NOV 1975
(overslag 1977/78-1979/80)

at kun 43 % er tilbage, alt beregnet i samme pris- og lønniveau.
I sammenhæng med statsbudgettet, som også i budgetoverslagsperio-
den undergår en realvækst, udsættes forsvarsbudgettet for et fald,
der føles meget belastende, fordi det sker på et delområde af
statsbudgettet, der i forvejen er hårdt trængt, og som efterhån-
den kun udgør ca. 6,5 % af de samlede statsudgifter (1979/80).

Oversigt B viser sammenhængen mellem bruttonationalproduktet (BNP) i markedspriser og forsvarsudgifterne. Forsvarets andel af BNP falder ca. 26 % fra 1964/65 til 1979/80, idet faldet har været størst i de perioder, hvor realvæksten i BNP har været kraftigst. Forsvaret har altså ikke fået andel i denne realvækst.

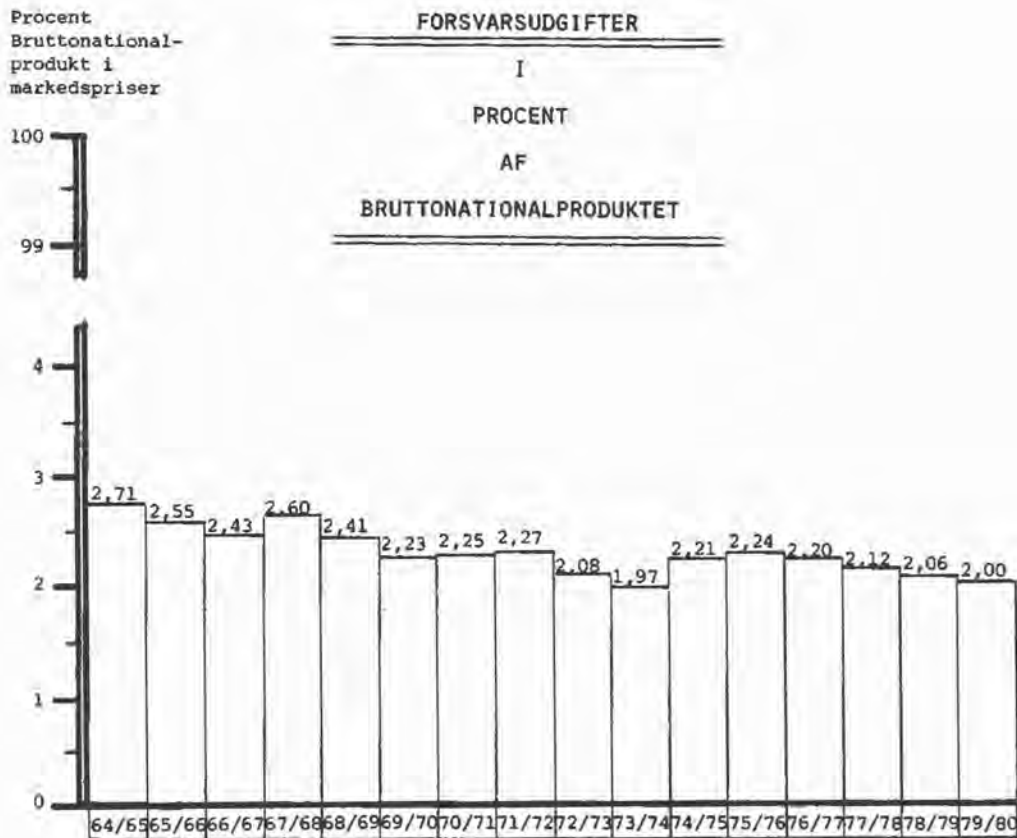

Fig. B

Kilder:
Statsregnskaber 1964/65-1974/75,
Finanslov + TB-lov 1975/76,
Finanslov 1976/77
Budgetredegørelse NOV 1975,
Statistiske efterretninger.

Bruttonationalproduktet er for årene 1976, 1977, 1978 og 1979 tillagt en realvækstrate på 2 %.

Forsvarets andel af BNP i budgetoverslagsperioden 1977/78 - 1979/80 falder yderligere og udover de 2 %, der er forudsat som realvækstrate for BNP. Som det fremgår af oversigten, kan det procentuelle udsving i afvigelsen forekomme beskedent, men da BNP i størrelse i de senere år udgør adskilligt over 200 milliarder kr., er den beskrevne udvikling målt i kr. en særdeles alvorlig sag.

UDVIKLINGEN I VISSE STYRELSERS BUDGETRAMMER 1976/77 - 1979/80

JF. FINANSMINISTERIETS CIRKULÆRE AF 17 JUN 1975

Beløb i mill. kr.

STYRELSE	1976/77		1977/78		1978/79		1979/80		ÆNDRING 1977 - 80	ÆNDRING 1977 - 80	ÆNDRING 1977 - 80
	RAMME	LOVBUNDNE TILSKUD	RAMME	% +/-	RAMME	% +/-	RAMME	% +/-	RAMMEBUD- GETTER IALT	RAMMEBUD- GETTER IALT +/-	RAMME + LOVBUNDNE TILSKUD +/-
STATSHMINISTERIET	19,3	-	19,3	0%	18,9	- 2,1%	18,6	- 3,6%	- 1,1	- 1,9%	- 1,9%
MIN. F. GRØNLAND	972,9	4,3	965,6	- 0,8%	958,2	- 1,5%	950,9	- 2,3%	- 44,0	- 1,5%	- 1,5%
UDENRIGSMINISTERIET	1.585,1	629,6	1.672,2	+ 5,5%	1.775,8	+ 12,0%	1.897,4	+ 19,7%	+ 590,1	+ 12,4%	+ 8,9%
LANDBRUGSMINISTERIET	1.022,9	1.856,3	1.028,8	+ 0,6%	1.023,0	0%	1.005,3	- 1,7%	- 11,6	- 0,4%	- 0,1%
FISKERIMINISTERIET	41,3	0,3	40,8	- 1,2%	40,3	- 2,4%	40,3	- 2,4%	- 2,5	- 2,0%	- 2,0%
INDENRIGSMINISTERIET	800,5	12.698,2	784,9	- 2,0%	770,5	- 3,8%	764,8	- 4,5%	- 81,3	- 3,4%	- 0,2%
BOLIGMINISTERIET	394,3	250,0	354,4	- 10,0%	378,3	- 4,1%	376,5	- 4,5%	- 73,7	- 6,2%	- 3,8%
SOCIALMINISTERIET	1.932,7	23.208,2	1.880,4	- 2,7%	1.837,3	- 4,9%	1.801,0	- 6,8%	- 279,4	- 4,8%	- 0,4%
ARBEJDSMINISTERIET	515,3	3.606,9	497,0	- 3,6%	493,2	- 4,3%	492,5	- 4,4%	- 63,2	- 4,1%	- 0,5%
MIN. OFF. ARBEJDER	7.533,2	9,8	7.660,6	+ 1,7%	7.639,5	+ 1,4%	7.671,2	+ 1,8%	+ 371,7	+ 1,6%	+ 1,6%
HANDELSMINISTERIET	734,4	15,9	710,6	- 3,2%	697,2	- 5,1%	688,9	- 6,2%	- 106,5	- 4,8%	- 4,7%
JUSTITSMINISTERIET	2.056,4	-	2.047,3	- 0,4%	2.025,0	- 1,5%	2.009,7	- 2,3%	- 87,2	- 1,4%	- 1,4%
KIRKEMINISTERIET	37,9	149,6	37,3	- 1,6%	36,9	- 2,6%	36,4	- 4,0%	- 3,1	- 2,7%	- 0,6%
UNDERVISNINGSMINISTERIET	6.110,5	1.740,6	6.136,9	+ 0,4%	6.171,9	+ 1,0%	6.123,1	+ 0,2%	+ 100,4	+ 0,6%	+ 0,4%
MIN. F. KULTUR. ANLIGG.	590,4	280,3	571,3	- 3,2%	562,9	- 4,7%	554,8	- 6,0%	- 82,2	- 4,6%	- 3,2%
FORSVARSMINISTERIET	5.060,8	-	4.956,2	- 2,1%	4.918,2	- 2,8%	4.880,2	- 3,6%	- 427,8	- 2,8%	- 2,8%
FINANSMINISTERIET	118,2	59,8	121,0	+ 4,1%	121,3	+ 2,6%	125,7	+ 6,4%	+ 15,4	+ 4,3%	+ 2,9%
MIN. F. SKATTE OG AFLEGT.	987,0	-	1.011,3	+ 2,5%	946,9	- 4,1%	936,5	- 5,1%	- 66,3	- 2,2%	- 2,2%
ØKONOMIMINISTERIET	109,1	-	107,8	- 1,2%	107,0	- 1,9%	106,0	- 2,8%	- 6,5	- 2,0%	- 2,0%
MILJØMINISTERIET	345,3	0,8	343,0	- 0,7%	339,8	- 1,6%	338,9	- 1,9%	- 14,2	- 1,4%	- 1,4%
TOTAL	30.967,5	44.510,6	30.948,7	- 0,06%	30.862,1	- 0,34%	30.818,7	- 0,48%	- 273,0	- 0,29%	- 0,12%

1. DE LOVBUNDNE TILSKUD FOR 1976/77 SOM OPPÅRT I FORSLAG TIL FINANSLOV FOR 1976/77 ER VEDFØJET AF HENSYN TIL TOTALSAMMENLIGNING.

2. UNDER FORUDSÆTNING AF ÆNDRERDE LOVBUNDNE TILSKUD I PERIODEN 1977 - 80 ANDRAGER ÆNDRINGEN DE ANFØRTE PROCENTER.

Fig. C 1

Oversigt C 1 og C 2 viser udviklingen i en række styrelses budgetrammer i perioden 1976/77 til 1979/80, idet de årlige ændringer i forhold til budgetrammen for 1976/77 er beregnet beløbsmæssigt og procentuelt. Herudover er beregnet den procentvise forskydning for rammebudget plus lovbundne tilskud. Oversigt C 1 og C 2 viser dels, at Forsvarsministeriet må bære langt den største nedskæring, nemlig 427,8 mio.kr., dels at nedskæringen af forsvarsbudgettet er af en sådan størrelse, at den er med til at finansiere budgetforøgelserne for Udenrigsministeriet, Ministeriet for Offentlige Arbejder, Undervisningsministeriet og Finansministeriet. Dette bekræftes af den kendsgerning, at den totale nedskæring for de på oversigten anførte styrelser kun er på i alt 273 mio.kr. Procentuelt er Forsvarsministeriets nedskæring på 2,8 %, medens nedskæringen totalt for de anførte styrelser er på 0,29 %. Såfremt Forsvarsministeriets nedskæring havde ligget på

gennemsnittet, 0,29 %, ville den beløbsmæssigt have udgjort 14,7 mio.kr. Den ofte gentagne argumentation: "Forsvaret kan ikke freddes, når der skal spares på alle andre dele af statsbudgettet" bliver på denne baggrund slagord uden reelt indhold.

For det første er det ingenlunde alle statsbudgettets områder, der udsættes for reduktioner, og for det andet og mere afgørende har forsvaret ikke i det seneste tiår deltaget i den realforøgelse, der er blevet resten af statsbudgettet til del. Sidst-

UDVIKLINGEN I VISSE STYRELSERS BUDGETRAMMER 1976/77-1979/80

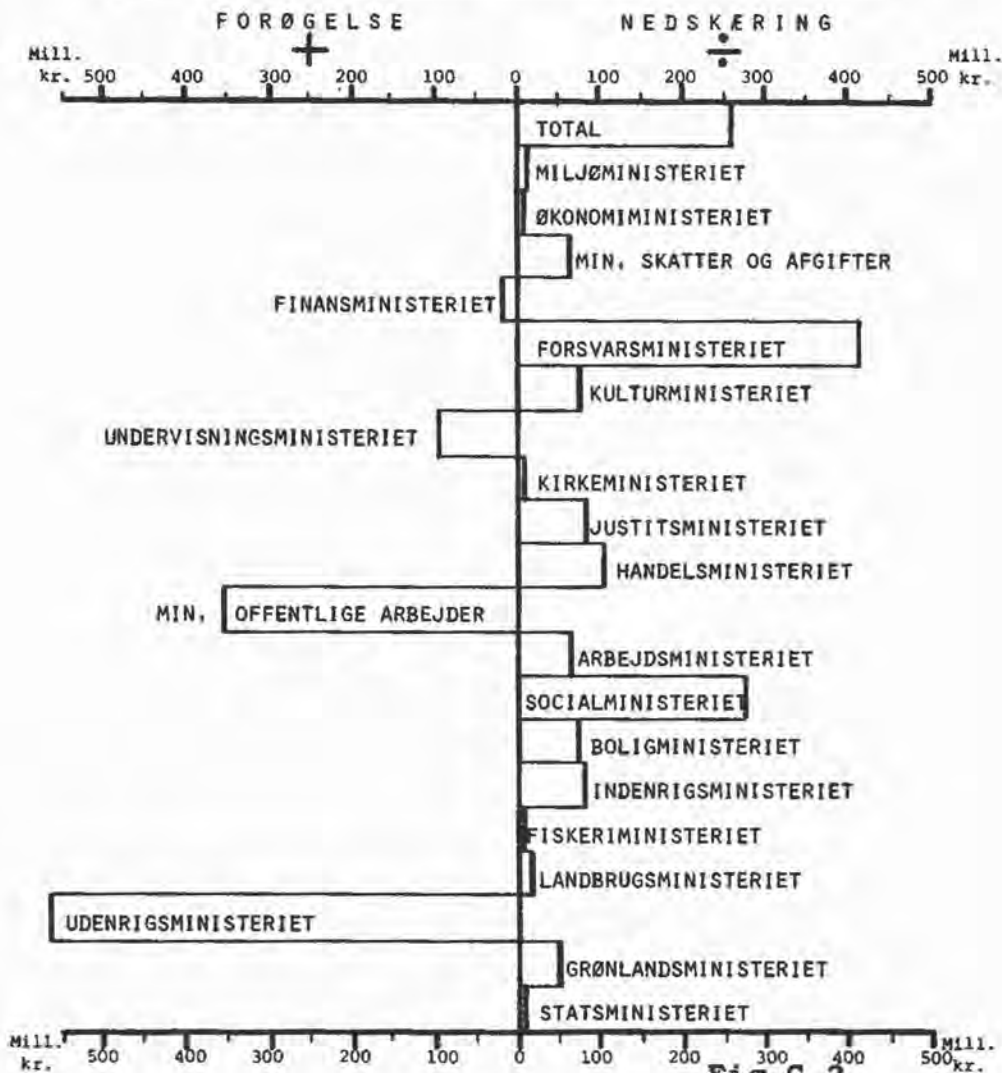

Fig.C 2

nævnte forhold bevirker, at reduktionerne for de vigtigste statsstyrelser får karakter af en afbrydelse af en stigningsproces, medens der stadig kan påvises en betydelig realstigning, set i forhold til niveauet for f.eks. 10 år siden. For forsvaret får reduktionerne imidlertid karakter af forstærkning af en i forvejen markant nedadgående kurve. Det må i betragtning heraf forekomme helt uforståeligt, at de foreliggende overslagstal udtrykker en langt større nedskæring for forsvaret end for andre områder af statsbudgettet.

Oversigt D viser sammenhængen mellem de enkelte NATO-landes forsvarsudgifter i relation til bruttofaktorindkomsten (BFI). Heraf ses, at Danmark er placeret blandt de laveste og er dårligst placeret, når bortses fra Italien, Luxemburg og Canada. I sammenhæng med de NATO-lande, som Danmark normalt sammenlignes med, er forskellen markant, idet Hollands forsvarsudgifters andel af BFI udgør ca. 34 % mere end den danske andel, for Norges vedkommende udgør andelen ca. 24 % mere, og for Belgiens vedkom-

Procent
Bruttofaktor-
indkomsten

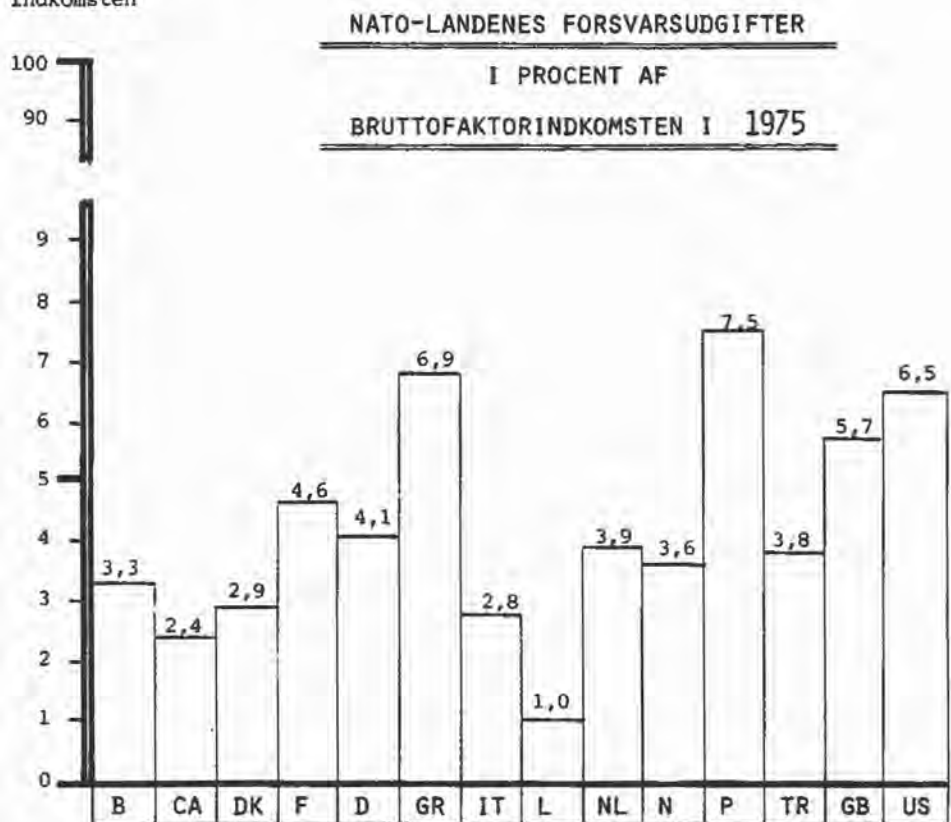

Fig. D

Kilder:
ISM (75)11,
Table 1B,
VIA,
V.

mende udgør andelen ca. 14 % mere. Det skal bemærkes, at denne oversigt er opstillet efter NATO-definitioner og derfor ikke helt sammenlignelig med oversigt B. Til sammenligningsformål NATO-landene imellem anvender man tal opgjort efter samme mønster, hvilket bevirker, at der anvendes et højere forsvarsudgiftstal end nationalt, da man til det nationale budget lægger bl.a. udgifter til pensioner og udgifter til udskrivningsvæsenet, samtidigt anvender man fra nationalregnskabet BFI opgjort efter international definition, i stedet for BNP i markedspriser. BFI er således ca. 15-20 % lavere end BNP. (MST)

230 skibe med i øvelse TEAM WORK

Over 200 overfladeskibe, 30 undervandsbåde og 300 fly fra Belgien, Canada, Danmark, Vesttyskland, Holland, Norge, Portugal, England og USA deltager i NATO-øvelsen TEAM WORK 76 i perioden 10.-23. september. Det er en af de største maritime øvelser, som NATO nogensinde har holdt.

Øvelsen starter i Atlanterhavet, Kanalen og Østersø-området, og højdepunktet er en storstilet landgangsøvelse i Norge. TEAM WORK indgår i en serie af store maritime NATO-øvelser, som holdes hvert fjerde år. Den sidste var STRONG EXPRESS i efteråret 1972. Øvelsen ledes af den øverstkommanderende for Atlanterhavskommandoen, den amerikanske admiral Isaac C.Kidd, og ca. 80.000 mand fra kommandoens område medvirker.

Formålet med TEAM WORK er først og fremmest at øve styrkerne og kontrollere de planer, der er udarbejdet for Europas forsvar. En væsentlig del af øvelsen er overførselen af forstærkninger over havet. For første gang indgår hurtigsejlende konvojer med særligt vigtige forsyninger i en NATO-øvelse, og det anses for en vigtig del, da rettidig genforsyning af Europa er af meget stor betydning for NATO i krigstilfælde. Det er også vigtigt, at en eventuel fjende bliver klar over alliansens beslutsomhed og evne til at gennemføre sådanne operationer.

Under øvelsen aktiveres NATOs styrker i overflade-øvelser, undervands-øvelser, luftoperationer, konvoj-øvelser, minestrygning og amfibieoperationer. Man vil søge at udbygge den gensidige støtte mellem de deltagende hovedkvarterer, og der vil blive søgt efter yderligere muligheder for at standardisere procedurer, udrustning og bevæbning. Som et væsentligt element indgår afprøvning af signaltjenesten og procedurerne for kommando og kontrol af de deltagende styrker.

Som et led i TEAM WORK landsættes 1.150 britiske og hollandske marineinfanterister den 11. september i Vestjylland, hvor de øvelsesmæssigt indsættes som forstærkning af danske hær- og hjemmeværnsenheder. Den vestjyske fase foregår i Esbjerg-området, hvortil de britisk/hollandske styrker flyves med helikopter straks efter landsætningen.

(MST)

Indland kort

Det skotske firma Ross & Sons har på Flådestation Korsør købt minestrygeren SANDVIG, der er udgået af Flådens tal. Prisen var 33.333 dollars. Firmaet handler med udrangerede skibe, men ved endnu ikke, hvad minestrygeren skal bruges til. Foreløbig er den sendt til eftersyn på Nyborg Værft, før den sejler over Nordsøen.

Helikopteren fra inspektionsskibet BESKYTTEREN har i grønlandske farvande eftersøgt og fundet en 26 fods fiskebåd fra Kangamiut. Båden slæbte på sit flydegarn med bøjer, som dens kæntrede jolle var blevet indfiltret i. Helikopteren sørgede for, at en kutter blev dirigeret til stedet.

Forsvarskommandoen har oprettet en arbejdsgruppe vedrørende forswarets administrative EDB-virksomhed. Den skal bl.a. klarlægge opgaver, organisatoriske rammer, ressourcebehov og udvikling af den administrative datavirksomhed med henblik på fremtidig styring.

Udland kort

USAs kongres har bevilget flåden 6,7 mia.dollars - 2,7 mere end sidste år - til skibbygningsprogrammet. Det betyder start på en ny hangarskibs-klasse og ombygning af den atomdrevne krydser LONG BEACH til det nye Aegis-missilsystem. Det omfatter også en TRIDENT-klasse ubåd, 4 andre atomdrevne ubåde, 8 missilfregatter og nogle store hjælpeskibe.

Efter et flådebesøg i Norge kolliderede den hollandske fregat E.EWERTSEN med det norske fragtskib SAAØY af Kopervik. Nordmanden sejlede boven ind i bagbords side på fregatten, da den var på vej ud fra Bergen. Ingen mennesker kom noget til, men der skete en del materiel skade.

Kong Henrik VIII var i 1545 øjenvidne til, at orlogsskibet MARY ROSE sank på 13 m dybde ud for Southampton. Kun 36 af besætningen på 400 mand overlevede. Engelske arkæologer har fundet

vraget, som er i så god stand, at man vil bjærge det. Det vil tage 3 år, for skibet var på 700 t. I sommer har et stort dykkerhold bjærget kanoner, diverse geråd af tin m.m.

Omkring 100 besætningsmedlemmer fra det tyske slagskib GRAF SPEE, der blev sænket i Rio de la Plata i Argentina i sidste krig, har for anden gang mødt hinanden i den argentinske by Mendoza. Besætningen blev interneret, men over 100 ville blive i Argentina efter krigens afslutning. De fleste er argentinske statsborgere nu.

Japanske og amerikanske kilder oplyser, at Sovjet fornylig har færdigbygget et orlogsværft i Sovetskaya Gavan i Sibirien. Det er det fjerde i Det fjerne Østen. De andre er det ældste i Vladivostok, hovedkvarter for Stillehavsflåden, samt Komsomolsk og Khabarovsk ved Amurfloden. Amerikanerne mener, det nye er nødvendiggjort af Stillehavsflådens stærke vækst.

Den 4. af den engelske flådes AMAZON-klasse fregatter, ARROW, der blev søsat fra Yarrow-værftet i 1974, er nu afleveret og på prøvesejladser. ARROW er på 3.250 t og den første i tjeneste med EXOCET-missiler, som de tre foregående nu også udrustes med. ARROW har også SEACAT-missiler, en 4,5" kanon og en helikopter.

Thøstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Borgmesteren holder adoptionstale.
Til højre byvåbnet over skibets våbenskjold.

Skoledelingen til jubilæum og adoption

Skoledelingen bestående af Minelæggeren MØEN, minestrygeren VILSUND samt SVANEN og THYRA aflagde 19. og 23. august besøg i Ålborg i anledning af havnens 500 års jubilæum. Sammen med skoledelingen lå mange civile skibe og andre orlogsskibe i havnen, bl. a. det nye navigationsøvelses-skib HANS CHRISTIAN ANDERSEN og Skoleskibet GEORG STAGE, 2 af vore civile "kolleger". Fra Royal Navy deltog et andet træningsskib, fregatten TORQUAY, fra Holland korvetten PANTHER, som anvendes til fiskeriinspek-tion, og fra Norge fregatten BERGEN. Dagen efter skoledelingens ankomst

Bagerens pragtfulde adoptionskage

fortøjede endnu et skoleskib, den svenske marines skonnert FALKEN, sammen med en "Ballad", en halvtonner udlånt til marinen på grund af pladsmangel i FALKEN, idet søsterskibet GLADAN endnu er undervejs hjem fra 4. juli-festlighederne i Amerika.

Ålborg havde i anledning af flådebesøget gennemført mange forskelligartede aktiviteter for besætningerne, først og fremmest busture i omegnen kombineret med badning i Vesterhavet og fodboldkampe med civile firmahold. Der var naturligvis også et besøg på De Danske Spritfabrikker, hvor besætningerne fik lejlighed til at se, hvorledes "Ålborg Champagnen" blev fremstillet. Christian den Fjerdes Laug, som har til huse i Duus Vinkælder, optog dagligt repræsentanter for alle skibenes besætninger ved en ceremoni, som vi heldigvis ikke kendte i forvejen, ellers havde resten af besætningen i skibene sikkert været oppe for at se det morsomme syn, når de heldige gik i enkeltkolonne gennem gaderne syngende "Auld Lang Syne". Lørdag aften var der arrangeret et meget festligt marinebal i Ålborghallen, besætningsmedlemmerne gik efter Kvindeligt Marinekorps tamburkorps gennem gaderne til Ålborghallen og blev modtaget af de gamle soldater fra Ribes Borgervæbning,

Tak fordi I kom, siger borgmesteren.

som dannede spalier. I hallen skiftedes Søværnets Tamburkorps og Kvindeligt Marinekorps Tamburkorps dansemusikgrupper til at spille til dans. Ålborg by spenderede frikadeller, kartoffelsalat og øl, og det blev i det hele taget en festlig aften.

Flådebesøget var præget af skoleskibene, og det må betragtes som i særlig grad vellykket, at de forskelligartede sømandsuddannelser på denne måde mødtes i et fælles flådebesøg. På den måde kunne såvel elever som lærere få et indblik i, hvorledes man griber uddannelsen an andre steder.

For skoleskibet MØEN var det dog Ålborg bys adoption af skibet, som i særlig grad betød, at besøget aldrig vil blive glemt. Lørdag formiddag stillede besætningen på kajen klar til at modtage byens repræsentanter til selve adoptionshøjtideligheden. I spidsen for denne delegation modtog Borgmester Marius Andersen melding for besætningen og inspicerede paraden. Derefter gik han ledsaget af chefen ombord, og efter skansevagthonnør på fordækket, holdt han en tale til besætningen og byens borgere. Borgmesteren omtalte det store flådebesøg i anledning af jubilæet og gav en særlig velkomst til Søværnets skibe som danske repræsentanter. Han omtalte, at Ålborg havn

er en vigtig del af byen Ålborg, og at det pynter op med flådebesøg. Han beklagede, at byens slagord "Ålborg viser vejen" ikke gjaldt med hensyn til skibsadoptioner, men at der nu kunne rådes bod på dette.

Borgmesteren fortsatte herefter: "Udover at Ålborg er en by, der har en havn, er det en by med mange arbejdspladser. Nu er Ålborg også blevet en uddannelsesby, og jeg synes det passer godt ind i billedet, at det netop er skoleskibet MØEN som adopteres. Det er jo et uddannelsesskib, som uddanner et hav af dygtige unge mennesker til konstabler og officerer til at være søens ledende mænd. Det tager vi som et tegn på, at vi med MØEN kan få et godt samarbejde, og jeg vil gerne sige det sådan, og ikke mindst til mine egne medborgere, at jeg tror, at vi i fællesskab kan få meget ud af denne adoption. Når jeg siger, det er et skoleskib, så har vi også vores skoler og vore unge, jeg tror, at vi her kan få sat meget i sving. Med adoptionen af MØEN blev Ålborg større, og jeg takker jer for, at I har modtaget invitationen til at blive barn af Ålborg, og jeg håber, at det også vil blive til glæde for jer, og jeg vil gerne bede kommandørkaptajn Søderlund om med mig at fuldføre adoptionen". Herefter blev Ålborgs byvåben afsløret på forkant af broen over skibets eget våbenskjold.

Chefen takkede på Chefen for Søværnets, Søværnets operative Kommandos og besætningens vegne for adoptionen. Han lovede, at vi ville vise Ålborg bys våbenskjold overalt på en værdig måde. Chefen nævnte, at MØENS adoption var den 40. skibsadoption i en dansk provinsby af Flådens skibe, men at denne adoption var særlig, fordi den ville gøre MØEN til et misundt skib, idet Ålborg altid havde hørt til blandt de populæreste byer for Søværnets besætninger at besøge. Kommandørkaptajnen overrakte derefter en kopi af skibets våbenskjold og et billede af skibet til borgmesteren. Derefter afholdtes en reception for borgmesteren med ledsagere og repræsentanter for alle besætningskategorier. Ved receptionen havde bryggeriet Urban suppleret med fadøl, og skibets bager havde fremstillet 2 "Vendelbokager", en med byens våbenskjold og en med et billede af skibet. Borgmesteren skar selvfølgelig kagerne for med en sabel. Både borgmesteren, kommunalbestyrelsens og havnestyrelsens medlemmer samt søfarts-service-chefen "Nic" vandt besætningens hjerter ved den joviale og ligefremme måde, hvormed de modtog skibet.

Ålborgs skotske venskabsby er Edinburgh, så det var yderst passende, at borgmesteren ved afskeden mandag morgen kunne anmode skoleskibet om at bringe en frisk hilsen med til Skotland. Skoleskibet afgik direkte til

Edinburgh for at aflægge rutinebesøg under festivalen.

Adoptionen har allerede betydet, at skoleskibet i fremtiden, når der medtages erhvervspraktikanter fra skolernes ældste klasser, vil bede Søværnets operative Kommando om at prøve at lade ålborgensiske skoleelever komme ombord i MØEN.

(MØEN)

Kommandør Holm og de russiske gæster.

Vellykket sovjetisk besøg

Det sovjetiske besøg på Søværnets Officersskole i dagene 29. august til 3. september fik et vellykket forløb. Chefen for den sovjetiske søkrigsskole i Leningrad, kontreadmiral V. V. Platonov, og hans tre ledsagere, førtes rundt i Danmark såvel til lands, i luften som på havet og fik derved et indtryk af den danske officersuddannelse.

Der var besøg ved Søværnets Eksercerskole, hvor der på Arresøen

bl. a. var lejlighed til at overvære en overlevelsøvelse i redningsflåde. Under besøget ved Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole i Frederikshavn blev der tid til en kort udflugt til Grenen, hvor transporten det sidste stykke foregik med "Sandormen". Efter et kort ophold på Kronborg var der sejlads med Skoledelingen fra Helsingør. Fra Lystbådehavnen forlagdes med sejlutterne THYRA og SVANEN til skoleskibet MØENS ankerplads, hvor admiralen salutedes. Muligheden for at give sergentelever og kadetter et nært og indgående kendskab til sø og vind interesserede i høj grad de russiske gæster. Efter ankomst til Holmen nedlagde gæsterne en krans i Minde-lunden i Ryvangen.

Besøget afsluttedes, hvor det begyndte, nemlig på Søværnets Officersskole. Kontreadmiral Platonov udtrykte her sin tak for den udviste gæstfrihed og den åbenhed i uddannelsesspørgsmål, som han og hans ledsagere havde mødt under besøget.

(SOS)

Indland kort

Efter 26 års sneskæring og -smeltning til ferskvandsforbrug er Slædepatruljen SIRIUS i hovedkvarteret på Daneborg nu færdig med den slid-somme proces. Men har netop fået den nye værkstedsbygning med elværk samt et moderne vandanlæg færdigbygget. Det sidste er et såkaldt osmose-anlæg, der filtrerer vandet under tryk - det første i sin art i Grønland.

I perioden 13. september til 9. oktober vil amerikanske enheder, der har deltaget i øvelse Team Work, besøge København. Det er forskellige typer landgangsfartøjer, bl. a. BARNSTABLE COUNTY med 575 mand, BIDDLE (415), MANITOWOC (480), HERMITAGE (680), CHARLESTON (600) og NASHVILLE med 1210 mand.

Den årlige indkaldelse af befalingsmænd til tjeneste i Slædepatruljen SIRIUS er netop indledt. Kun ugift personel i graderne fra sergent til og med kaptajnløjtnant af reserven i alderen 20-30 år antages. Ansøgningsfristen udløber den 20. oktober - de første har allerede meldt sig.

Den 25. september kommer det canadiske hjælpeskib PROTECTEUR på uofficielt besøg i København. På programmet står bl. a. en ishockeykamp mellem et hold fra skibet og et hold fra Københavns Skøjteløber Forening. Den foregår den 30. september kl. 1830 i Idrætparkens skøjtehal, og der er

gratis adgang.

Udland kort

Et af den amerikanske flådes forsøgs-luftpudefartøjer, SES-100B, har sat hastighedsrekord, da den ud for Floridas kyst opnåede 103.038 miles i timen (89.48 knob). Fartøjet, der har været under udvikling i 3 år, er 78 ft langt, 35 ft bredt og er på ca. 100 t. Maskineriet er 3 gasturbiner. Der er planer om en prototype på 3.000 t.

En ny svensk isbryder af ATLE-klassen, YMER, er blevet søsat i Helsingfors. Den ventes afleveret den 30. november næste år, så den kan arbejde i vinteren 1977/78. Den tidligere isbryder af samme navn var bygget i 1933 og blev udrangeret i fjor.

Ethiopiens flåde har bestilt en serie på 8 mindre patruljebåde i USA. Bådene, der bliver 32 m lange, udrustes med to 20 mm maskinkanoner. De skal bygges på værftet i Morgan City i Louisiana.

Den britiske hær (!) har fra Brookes-værftet i Lowestoft fået søsat sit hidtil største skib, ARDENNES. Det er på 1.400 t og har en besætning på 35 plus logimulighed for 6 officerer og 28 menige. Skibet hører under the Royal Corps of Transport, der nu råder over 9 fartøjer. Et søsterskib til ARDENNES, ARAKAN, søsættes i januar.

I mere end et år har Pakistans flåde forhandlet med England om køb af fregatterne SCARBOROUGH og TENBY, men det er nu godtgjort, at Pakistan ikke økonomisk er i stand til at ombygge og modernisere de to skibe.

Skandalerne ruller på de militære lærestalter i USA. På hærens West Point Academy flyver det med anklager mod kadetter for grove eksamenssnyderier, rapserier af udstyr m.m., flådens akademi har en besværlig sag mod en kadet, der offentligt har erklæret sig homoseksuel, og sidst har handelsflådens Merchant Marine Academy bortvist en af de første kvindelige kadetter i skolens historie. Hun blev under en natlig inspektion fundet i sengen hos en mandlig kadet.

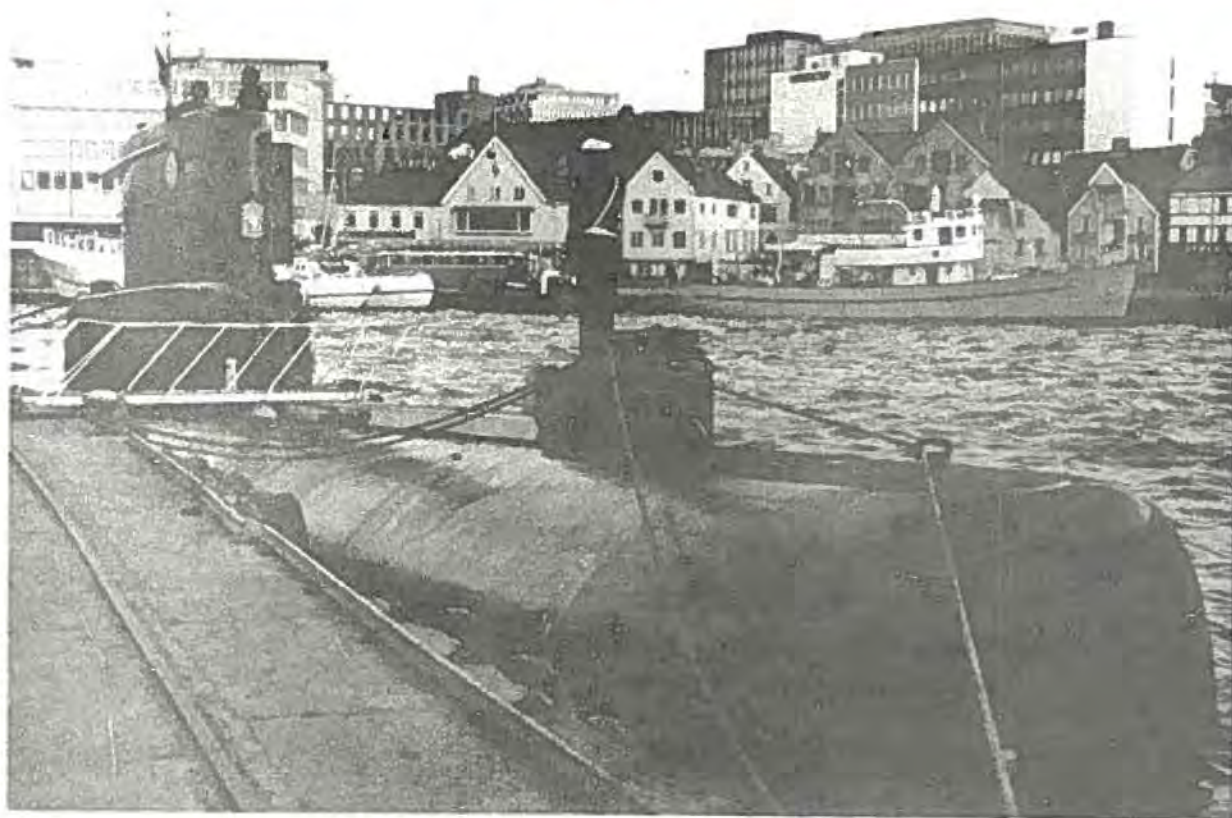
Den britiske lette krydser LONDON, der deltog i USA-flåderevyen, fik under opholdet tilladelse til at dykke ved vraget af den engelske fregat

ORPHEUS. Den blev sænket efter en kamp med franske skibe i Narragansett Bay i 1778. Dykkerne fandt bl. a. 4 kanonkugler, hvoraf 3 skal på museum, mens den fjerde placeres i undervandsbåden ORPHEUS.

S. Høsting

SØVÆRNS- ORIENTERING

Tapto i Stavanger

NORDKAPERENS deltagelse i STANAVFORLANT

Ubådseskadren har i år atter haft en enhed i STANAVFORLANT, denne gang NORDKAPEREN. Det er første gang, Danmark stiller med en båd af NARHVALEN-klassen i den stående Atlanterhavsstyrke.

Mandag den 19. juli indgik NORDKAPEREN i den multinationale styrke, der på dette tidspunkt bestod af 6 anti-ubåds enheder. Styrken var anti-ubådsmæssigt meget velfunderet, idet dens enheder udover diverse sonarudstyr rådede over 4 anti-ubådshelikoptere.

Første del af styrkens samarbejde foregik sydvest for Flekkefjord i Norge og bestod af en række taktiske øvelser samt så-

kaldte CASEXer, hvor såvel ubådens angrebshold som overfladeenhedernes sonarpersonel i særlig grad blev trænet. Den 28. juli deltes styrken for at holde week-end, NORDKAPEREN i Stavanger og resten af styrken i Oslo. På trods af ubådens lidenhed og på trods af, at båden kom alene, mødte man fra såvel byen som Rogaland Marinedistrikt en udstrakt venlighed og en udmærket service.

Lørdag den 31. juli afgik NORDKAPEREN fra Stavanger til anden fase af øvelsen, der udover angrebsøvelser og CASEXer hovedsageligt bestod af en hurtig langdistance snorkelforlægning til

NORDKAPEREN og SVENNER i Harstad

farvandet ved Lofoten. Under forlægningen trænede båden minelægning, fotorekognoscering samt neddykket indenskærs sejlads; alle tre ting med stort udbytte. Undervejs mod nord passerede NORDKAPEREN den 5. august Polarcirklen for anden gang i sit liv. Første gang var i 1974 under operationer ved Færøerne og Island.

Under operationerne ud for Lofoten var NORDKAPEREN under norsk kommando og forlagde ved øvelsens afslutning indenskærs til Harstad, der ligger på øen Hinnøy i den nordlige del af Lofoten og er provinshovedstad i dette område. Den 6. august ankom ubåden i en meget smuk polaraften til Harstad og gik her på siden af de norske ubåde KOPPEN og SVENNER, der begge havde deltaget i den

sidste øvelsesaktivitet med STANAVFORLANT og skulle tjene som forbindelsesbåde til den danske ubåd. Under opholdet i Harstad gennemførtes, ikke mindst på grund af den nordnorske ubådseskaderechef, der er chef på ubåden SVENNER, hele tiden fuldt program. Blandt arrangementerne kan nævnes en sejlbådsregatta, ifølge formanden for Harstad Sejlforening, General Hvitfeldt, den første nord for Polarcirklen i dette århundrede. Båden deltog med 3 sejlbådsbesætninger, der placerede sig som henholdsvis 2., 3. og 4. båd. Udover regattaen var der i Harstad rig mulighed for fjeld-

På vej ind i Ofotfjorden

-ture samt fiskeri. Tiden kunne udnyttes fuldt ud, da det grundet den høje nordlige beliggenhed var lyst næsten hele døgnet rundt.

Mandag den 9. august afgik NORDKAPEREN, de 2 norske ubåde samt resten af styrken til øvelsesområdet nordvest for Lofoten, hvor der igen gennemførtes en lang række anti-ubåds øvelser, afbrudt af en enkelt indenskærs forlægning gennem Lofoten til Vestfjorden. Sidst på ugen ankom hele styrken samt SVENNER til malmbyen Narvik, der trods sin betydning som malmudskibningshavn stadig har bevaret et helt uspoleret præg og en meget smuk natur.

I Narvik lagde NORDKAPEREN med deltagelse af styrkens sonarofficerer ud med en anti-ubåds debriefing om bord, hvilket viste

sig at være meget udbytterigt, idet det ofte fra ubådens side er svært at se en situation med overfladesøjne og omvendt. Endvidere modtog NORDKAPEREN besøg af STANAVFORLANTs chef, Commodore J.H.M.Cox, som gav bådens officerer en meget lærerig og tankevækkende briefing i screening og konvojsejlads.

Søndag den 15. august, sidste dag i styrken og sidste dag i Narvik, samledes bådens besætning til en kombineret "blåt øje"/polardåbsfest med gule ærter m.m., en hyggelig sidste dag, før den lange forlægning hjemover, som skulle foretages i et stræk med ankomst Holmen lørdag den 21. august.

Under sit 33 dage lange togt udsejlede NORDKAPEREN en distance på 2600 sømil (hvilket svarer til København-Lissabon og retur) med 441 timer neddykket (hvilket er ny STANAVFORLANT rekord). Der blev forbrugt næsten 35 tons gasolie og 2,1 tons ferskvand.

(NORK)

Forsvarets Brevskole har 8000 elever

Forsvarets Brevskole har netop udsendt sin årlige brochure. Den kommer i 40.000 eksemplarer med 50 tilbud til både tjenstgørende og hjemsendt personel, og skolen regner med, at omkring 20 % af modtagerne søger et af de tilbudte kursus.

I fjor havde skolens kurser 7.561 elever plus 217 elever på det nyoprettede officerskursus for reserveofficerer. De tilmeldte elever fordeler sig på de forskellige grader således: Officerer A 3 %, officerer B 6, officerer R 26, seniorsergenter 2, oversergenter 7, sergenter 24, korporaler 3 og overkonstabler/konstabler/menige 29 %.

Fordelingen mellem værnene var: Hæren 81 %, søværnet 3, flyvevåbnet 7 og hjemmeværnet 9 %. Fuldførelsesprocenten har gennem årene ligget nogenlunde konstant på ca. 70, hvilket er meget sammenlignet med civile brevskoler.

En elev på et af skolens kursus koster i gennemsnit ca. 300 kr. I dette tal er inkluderet lønninger til skolens 2 fastansatte officerer og det civile personel, husleje og varme, trykningsudgifter, honorarer til lærere og de mange udgifter, der hører til kontorhold.

Af nye kurser på efterårets program er der bl.a. Førstehjælp og Skibskending. Søværnets ringe andel i elevtallet skyldes måske

nok, at Brevskolen har ret få kurser af speciel interesse for Flådens personel. De mest benyttede kurser i fjor var Panserkendning med 864 tilmeldte, Kortlære med 644, Flykending med 626, ABC-tjeneste med 625 og Sprængningstjeneste med 414. Skolen påregner næste år flytning til Artilleristok i Kastellet, hvilket skulle give muligheder for udvidelser i antal kurser og elever, så her kan måske også flere kurser af interesse for søværnets personel komme ind i billedet.

(MST)

Indland kort

I en rapport fra Kgl. Dansk Generalkonsulat i New York om fregatten PEDER SKRAMS besøg hedder det bl.a.: Fregattens besøg blev et værdigt indslag i festligholdelsen af USAs 200 årsdag. Et væsentligt bidrag hertil kom fra skibets chef, officerer og mandskab, der udviste engagement, professionel dygtighed og bemærkelsesværdig gæstfrihed.

Forsvarsministeriet har ifølge dagspressen overdraget fregatten JYLLAND til Ebeltoft kommune. Ebeltoft har tilbudt at købe fregatten for en symbolsk sum af 1 krone, men ministeriet overdrager ejendomsforholdet vederlagsfrit, mod at visse betingelser bliver overholdt. Det gælder bl.a. restaurering og vedligeholdelse, som kommunen nu vil bevilge penge til.

Under NATO-øvelsen TEAM WORK 76 har søværnet holdt en mobilisering af hjemsendt værnepligtigt personel til i alt 4 skibe. Skibene deltog i øvelsen på lige fod med andre deltagere og høstede ros for deres professionelle indsats. Det sagde Chefen for Søværnets operative Kommando i signalet, der afsluttede deltagelsen.

Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste har udsendt et nyt hæfte til serien "Forsvaret i samfundet". Det har titlen "Hvorfor våben? En analyse af våbnenes anskaffelse, anvendelse og afskaffelse" og er skrevet af lektor Bertel Heurlin, Københavns Universitet. Hæftet skal bruges i samtidsorientering af værnepligtige og er i øvrigt til rådighed for enhver interesse.

Udland kort

Den 4. og sidste i en serie britiske patruljebåde af BIRD-klassen, SANDPIPER, er snart klar til søsætning. Den første, KING-FISHER, er i tjeneste, den anden, CYGNET, er på søprøver, og den tredje, PETEREL, blev søsat i foråret. Bådene er på 190 t, 120 ft lange og har en besætning på 24. De skal bl.a. bruges til fiskeri-inspektion.

Det svenske forsvars gymnasieskoler skal nyvurderes af civile eksperter. Det gælder marinens skole i Karlskrona, hærens i Uppsala og flyvevåbnets i Ljungbyhed. Undervisningen skal sammenlignes med de civile gymnasiers, og undersøgelsen skal være færdig inden årets udgang. De første studier er allerede indledt i Karlskrona.

En ny serie søkort over Nordsøen fra Flamborough Head til Shetlandsøerne er under færdiggørelse i det britiske Hydrographic Department. De første 5 er færdige, 2 snart klar og de sidste 4 under udarbejdelse. De nye kort har mange flere detaljer, bl.a. afmærkning af alle olieinstallationer. Departementet solgte i fjor 2.891.906 søkort.

Det amerikanske forsvarsministerium har bestemt, at de kommende undervandsbåde af den hidtil benævnte TRIDENT-klasse omdøbes. De 11 planlagte både skal navngives efter stater - den første skal hedde OHIO, og den bliver således hele klassens navngiver. Bådenes pris bliver ca. 18.500 mio.dollars.

Karlskrona-værftet vil ikke af- eller bekræfte, at man har fået en ordre fra Malaysia på 4 patruljebåde af SPICA-klassen, der skal leveres i løbet af 30 måneder fra nytår. Derefter skal der være mulighed for en ordre på yderligere 10 både med missiler til en værdi af ca. 300 mio.kr. Værftet indrømmer dog, at man forhandler med Malaysia.

For første gang har kvinder fået adgang til at deltage i studier på det britiske National Defence College. På det netop

startede 43 ugers kursus i politiske, økonomiske og forsvarsmæssige problemer er der blandt de 90 deltagere 2 kvinder fra Royal Navy. Elevfordelingen er i øvrigt 22 fra flåden, 33 fra hæren, 25 fra flyvevåbnet og 10 civile.

Thostrup

Nr. 35/76
1 OKT 76

SØVÆRNS- ORIENTERING

Hangarskibet KIEV

Sovjets Sømagt

Den opbygning af den sovjetiske flåde, som har fundet sted siden 2. Verdenskrig, er gennem de sidste 10-15 år karakteriseret af en betragtelig styrkeforøgelse, bl.a. omfattende nye skibstyper (hangarskibe med tilhørende fly, atomubåde, krydsere, jagere, korvetter og patruljebåde samt landgangsskibe og -fartøjer) med avanceret armering omfattende missiler, artilleri og torpedoer samt andet højt udviklet materiel. Ligeledes er der sket en gradvis aktivitetsforøgelse uden for hjemlige farvande.

Sovjetflåden har i dag karakter af en højsøflåde, der nu rangerer som den næststørste i verden, og som på visse udviklings-

områder ligger foran andre mariner.

Et særligt højdepunkt i udviklingen blev nået for nylig med fremkomsten af hangarskibet KIEV - det første af en serie på formentlig 4 enheder. Dette skib, der af de sovjetiske myndigheder - antagelig af hensyn til Montreux-konventionen om passage af Dardanellerne - betegnes som en anti-ubåds krydser, er bemærkelsesværdigt, fordi dets armering foruden luftværn og A/U-våben omfatter langtrækkende overflademåls-missiler, og fordi det foruden helikoptere også medfører fly, som kan starte og lande næsten lodret. Med anvendelse af sådanne VSTOL-fly til søs synes Sovjet at have oversprunget det fra vesten kendte udviklingstrin omfattende hangarskibe med lange start- og landingsbaner samt med startkatapult og særlige landingsbremseanordninger. Dette tyder på, at der i den røde flåde er indført en koncept, som kun er under udvikling i USA og England. På grundlag af foreliggende oplysninger ser det ud, som om man i KIEV-klassen har forenet kampskibets og hangarskibets egenskaber. I praksis betyder denne skibsklasse en kraftig styrkelse af Sovjetflådens kampkraft og fleksibilitet, og den øger Sovjets muligheder for at etablere kontrol over strategisk vigtige farvandsområder.

På grundlag af faglige vurderinger er det ofte fremført, at den sovjetiske flådeopbygning langt overstiger et rent defensivt behov, hvilket efterlader spørgsmålet om hensigten med denne opbygning. Et sådant spørgsmål lader sig naturligvis ikke umiddelbart besvare, men et fingerpeg kan bl.a. søges i udtalelser fra ansvarlige personligheder.

De senere års udvikling og opbygning af Sovjetflåden skyldes især flådeadmiral S.G.Gorshkov, som gennem en lang årrække har været flådens chef, og som desuden er viceforsvarsminister.

Admiral Gorshkov har for nylig udgivet en bog, som bærer titlen "Statens sømagt" ("The Seapower of the State"), og som har vakt betydelig opmærksomhed i den vestlige verden. I det følgende bringes et resumé af bogen baseret på en amerikansk oversættelse.

I sin bog understreger admiralen stærkt behovet for en højsejlsflåde og for sømagt i dette begrebs traditionelle betydning inden for den vestlige maritime verden.

Gorshkov anerkender fuldt ud betydningen af de væbnede styrkers øvrige grene, men i bemærkelsesværdigt kraftige vendinger

understreger han, at flåden er ved at blive den vigtigste værnsgren til fremme af statens interesser. Dette skyldes den kendsgerning, at flåden opstiller en stor procentdel af den strategiske slagstyrke, og flådens andel, som er placeret i ubåde, er praktisk talt usårlig. Desuden er flåden den eneste værnsgren, som i fredstid på effektiv måde kan gøre Sovjets magt gældende uden for unionens grænser. Gorshkov anfører videre, at handelsflåden og fiskeriflåden er vigtige elementer af sømagten, og han påpeger, at en stærk og balanceret flåde er væsentlig for at beskytte dem og alle Sovjetunionens interesser til søs, inclusive at forhindre de imperialistiske sømagter i at monopolisere oceanernes naturlige ressourcer. Han konkluderer, at udvikling og opbygning af en højsøflåde i vigtighed rangerer med udvikling af kernevåben på baggrund af dens indflydelse på verdenssituationen og -udviklingen.

Efter at have påpeget oceanernes betydning og den enestående værdi af sømagt fortsætter Gorshkov med at skitsere en koncept for, hvorledes flåden kan benyttes. Den første opgave er, hvad han kalder "Kampen mod kysten". Denne opgave indbefatter ikke alene den strategiske angrebs-mission, men også den opgave at nedbryde fjendens evne til at angribe landmål fra havet. Flåden skal være i stand til ikke blot at neutralisere hangarskibe, men også fjendens strategiske ubådsstyrke.

Forsvar mod amfibieangreb og invasion såvel som afbrydelse af forbindelseslinierne til søs inkluderer Gorshkov også som en del af "Kampen mod kysten". I ekstraordinært stærke vendinger påpeger han, hvorledes traditionelle missioner såsom afbrydelse af forbindelseslinierne til søs i stigende grad bliver betydningsfulde med henblik på at ødelægge fjendens militær-økonomiske potentiel. Han påpeger også med styrke, hvorledes flåden i andre situationer end storkrig kan anvendes til at udøve indflydelse på kyststater gennem operationer spændende fra den blotte tilstedeværelse og til faktisk indsats af landgangsstyrker. Det synes usædvanligt, at en Sovjet-leder omtaler brugen af Sovjet-tropper (i dette tilfælde marine-infanteri) til landsætning på fremmede nationers område. I de fleste tidligere skriftlige fremstillinger blev denne type af magtudøvelse betegnet som "kanonbådsdiplomati" og stempet som et typisk imperialistisk værktøj.

Gorshkov fremfører også som noget nyt motivering for, hvad der betegnes som kontrol over havet (Sea Control). Idet han gen-

tagne gange benytter denne vending, understreger han nødvendigheden af at kontrollere havet med henblik på at sikre, at flådens hovedopgave kan løses med succes. Kontrol over havet er ikke et mål i sig selv, men et middel til at opnå et højere mål. Søslaget er af sekundær betydning i forhold til "Kampen mod kysten".

Bogen bringer alt i alt en stærk motivering for en vel balanceret flåde og for sømagtens betydning som helhed.

Sammenholder man admiral Gorshkovs betragtninger med det billede, det i dag er muligt at tegne af den røde flåde - en stærk, moderne og vel balanceret flåde, som kan optræde både på oceanerne og i kystfarvande som statsledelsens fleksible redskab under varierende udenrigspolitiske forhold - er der god overensstemmelse.

(MST)

Folketinget takker søværnet

Folketingets formand, Karl Skytte, har sendt forsvarsministeren et brev, hvori han takker for forsvarets hjælpsomhed under folketingsdelegationens besøg i Grønland i sommer. Brevet har følgende ordlyd:

"Efter at folketingsdelegationen, som har været i Grønland i sommer, er vendt hjem, og jeg har haft lejlighed til at tale med nogle af deltagerne i turen, føler jeg trang til at give udtryk for folketingets hjertelige tak for den enestående venlighed, som blev udvist mod delegationens medlemmer af alle i forsvarets tjeneste, som man kom i berøring med under rejsen.

Jeg har igen i år kun hørt lovord om rejsens vellykkede forløb og ikke mindst om den gæstfrihed og hjælpsomhed, som delegationen mødte hos alle om bord på inspektionsskibet "Beskytteren", lige fra chefen, kommandørkaptajn Jan Thorsen, til det værnepligtige mandskab.

Som jeg tidligere har givet udtryk for, lægger folketingets partier megen vægt på, at medlemmerne får lejlighed til ved selvsyn at stifte bekendtskab med Grønland, og det er fremdeles vort indtryk, at rejserne med søværnets skibe giver de bedste muligheder for et alsidigt indtryk af forholdene i Grønland.

Desværre bevirkede den politiske situation, at vi blev nødt til at aflyse den planlagte rejse med inspektionskutteren "Agpa". Jeg ved, at dette var en stor skuffelse for dem, der skulle med

på denne rejse, og jeg beklager, at det blev nødvendigt at aflyse rejsen med så kort varsel. Forhåbentlig får de medlemmer, der var udpeget til rejsen, lejlighed til sammen med andre medlemmer af folketinget at komme med på en tur til Grønland næste år."

Karl Skytte beder om, at takken viderebringes til alle, der har bistået med Grønlandsrejsen, og det har ministeren sørget for. Ved videresendelsen til Grønlands Kommando og BESKYTTEREN udtrykker Chefen for Søværnet sin tilfredshed med, at søværnets personel har været medvirkende til rejsens vellykkede forløb.

(MST)

Indland kort

Marinestaben har nu på baggrund af indkomne forslag udarbejdet et program til Chefen for Søværnets chefkonference på Lynæsfort i dagene 15.-17. november. Der skal bl.a. drøftes udrustning, vedligeholdelse, personel og uddannelse samt synspunkter vedrørende fremtidig flådeplan.

Forsvarskommandoen har bestemt, at der nedsættes en modtagelseskommision for torpedobåde af WILLEMOES-klassen. Kommissionen har 9 medlemmer med Chefen for Søværnet som formand.

De værnepligtiges talsmænd holder landstalsmandsmøde på Antvorskov Kaserne i perioden 18.-22. oktober, hvor man bl.a. skal behandle samarbejdsordningen, soldaterløn, arbejdstid, sociale forhold, fritid og velfærd. Forsvarsministeren vil komme til stede den 20. oktober.

Chefen for Søværnet har udarbejdet et udkast til uddannelse af skibskokke i søværnet. Uddannelsen er opbygget således, at der kan trækkes på civile uddannelsesinstitutioner, der har oplyst, at der er kapacitet til at optage de påtænkte 6 elever pr. år uden udgift for søværnet. Uddannelsen ventes påbegyndt inden årets udgang.

Udland kort

Yarrow-værftet skal bygge den 3. Type 22 fregat til den engelske flåde. Værftet har i forvejen de to første, BROADSWORD og BATTLEAXE, under bygning. Skibene er på 3.500 t og får SEAWOLF- og EXOCET-missiler samt 2 LYNX-helikoptere. Den nye ordre betyder arbejde for 700 mand i flere år.

Karlskrona har besvær med at skaffe plads til en amerikansk missil-fregat af KNOX-klassen, der snart kommer på besøg. Data: 3.000 t, 133 m lang og en dybgang på 7 m. Skibet kan ikke ligge i orlogshavnen, og i den civile havn vil det skabe gener for trafikken. Placering på reden har vist sig meget upopulær blandt gæstende orlogsskibe.

Det norske Sjøforsvar holder sin årlige mineombordtagningsøvelse i dagene 30. september til 7. oktober. Den foregår i Ofotfjorden med deltagelse af 4 minestrygere, minelæggeren ULLER, dykkerfartøjet DRAUG og et hold minedykkere.

Den engelske flådes forbindelseskantor i Mombassa er blevet lukket og personellet hjemsendt. For første gang siden 1824 er Royal Navy nu uden repræsentation i Kenya.

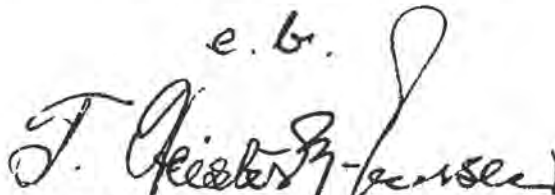
Den engelske regering har afslået en sovjetisk anmodning om, at havforskningskibet OCEANOGRAPH må besøge Leith og Aberdeen. London-aviserne skriver, at efterretningstjenesten er overbevist om, at OCEANOGRAPH er et spionskib, der indgår som et led i overvågningen af NATO-øvelserne.

Den norske regering har givet forsvarsministeriet fuldmagt til snarest muligt at leje 4 bemandede fartøjer, som egner sig til fiskeriinspektionstjeneste. Der gives en bevilling på 6 mio. n.kr. til leje og klargøring. Lejetiden for to af fartøjerne bliver 5 år og 2 år for de andre.

Den 17. september afleveredes i England de første nye anglo-franske LYNX-helikoptere til den engelske og den hollandske flåde.

Indtil april vil de hollandske besætninger træne sammen med de engelske i den netop oprettede Anglo-Dutch 700 Lima Squadron i Yeovilton. Flyet er også solgt til Frankrig, Brasilien og Argentina.

e. b.

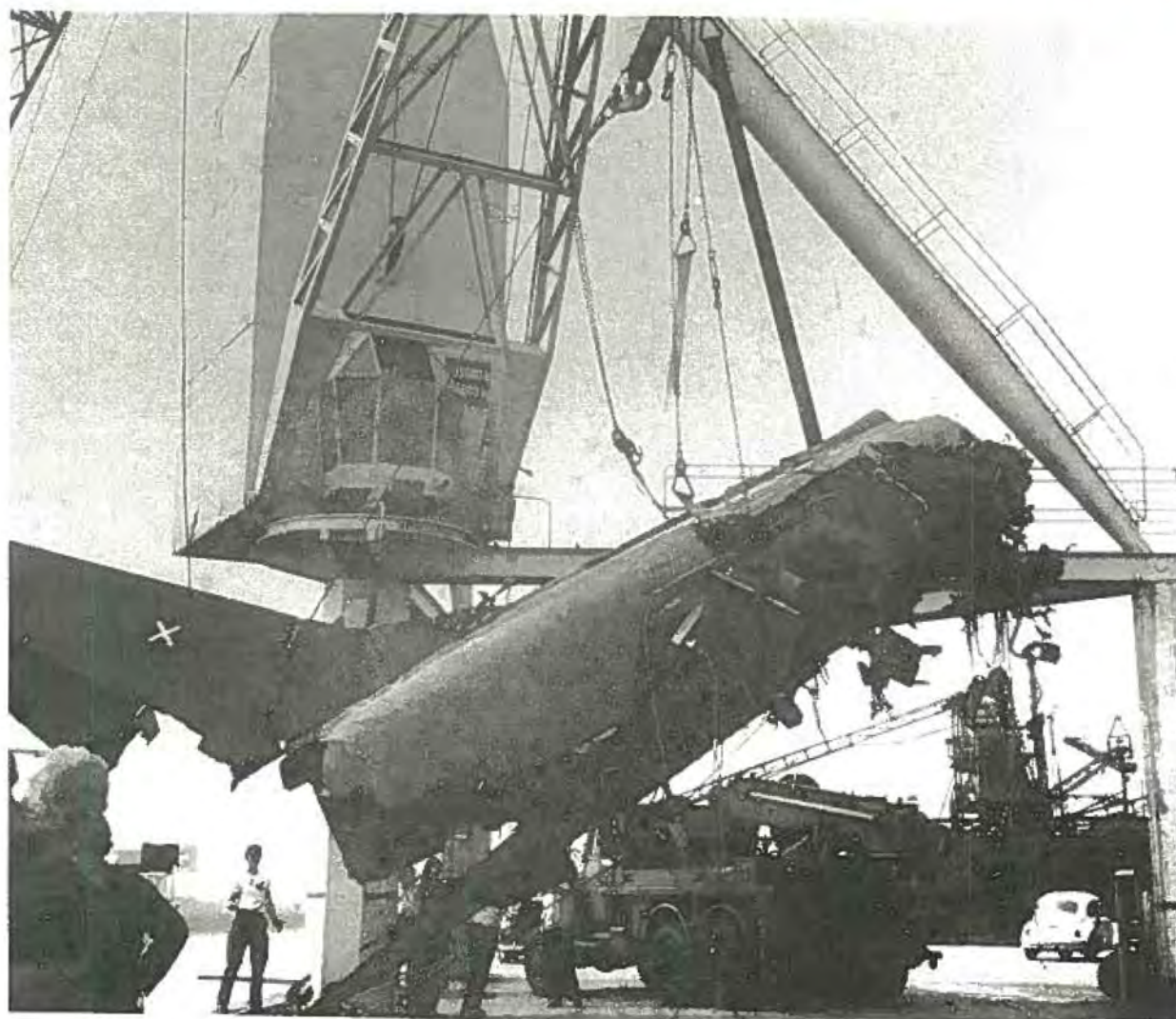
A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'F. Heisterberg-Andersen'. The signature is fluid and cursive, with a large initial 'F' and a long, sweeping tail that extends to the right.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

Nr. 36/76
8 OKT 76

SØVÆRNS- ORIENTERING

Det bjærgede fly på Esbjerg navn.

Nedstyrtet fly fundet

Som omtalt i Søværns-Orientering Nr.25/76 styrtede et TF-100 SUPER SABRE to-sædet træningsfly under en øvelsesflyvning ned i Vesterhavet den 9. juni i nærheden af Esbjerg. For at søge årsagen til dette flystyrt klarlagt og måske finde grunden til

dette og de tre foregående styrt med denne type træningsfly var det Flyvevåbnets Havarikommission meget magtpåliggende at finde det nedstyrtede flys motor.

Orlogskutteren ROMSØ blev stillet til disposition for eftersøgningen, der blev udført både med konventionelt trawl og med et særligt undervandsdetektionsudstyr, en såkaldt Side-Scan-Sonar. Under den første uges eftersøgning lykkedes det at finde mange genstande fra det nedstyrtede fly, deriblandt en af maskinkanonerne, men flymotoren kunne man ikke finde. Genstandene blev fundet med trawl, hvoraf to blev ødelagt.

På grund af dårligt vejr i eftersøgningsområdet måtte eftersøgningen indstilles nogle dage, og først da vinden var flovet tilstrækkeligt, kunne den atter genoptages. På den formodede vragsposition fik sonaren "bid" i en stor genstand på havbunden, et ekko, som sonaroperatøren klassificerede som et sandsynligt vrug. Minedykkere blev sendt ned for at undersøge ekkoet, og selv om sigtbarheden i vandet kun var ca. 30 cm, lykkedes det at finde flyvraget og at identificere det på nationalitetsmærket på haleroret.

En wire blev ført ned fra et stenfiskerfartøj, der af flyvevåbnet var blevet chartret til indbjærgningen af flyet. Wiren var for tynd og sprang, da fartøjet begyndte at løfte vraget. En sværere wire blev under store vanskeligheder på grund af den ringe sigtbarhed lagt omkring flyvraget, der i første omgang blev slæbt ind på 5 m vand. Efter at endnu en wire var blevet lagt omkring vraget, lykkedes det at løfte det om bord i stenfiskerfartøjet og bringe det ind til Esbjerg havn.

(VBS/SNS)

Inspektion i Danmarksstrædet

Inspektionsskibet BESKYTTEREN, der siden medio juli har været stationeret ved Grønland, er nu på vej hjem for at gennemgå garantieftersyn ved Aalborg Værft. Under skibets anløb af Reykjavik gik Chefen for Søværnet med ledsagere fra Marinestaben om bord for at inspicere personellet's uddannelse samt for at deltage i besejling af Danmarksstrædet. Inspektionsskibet vil bl.a.

anløbe farvandet ud for Angmagssalik, hvor der tidligere på året har været stor udenlandsk fiskeriaktivitet.

Inspektionsskibet BESKYTTEREN.

BESKYTTEREN vil også besejle færøske farvande inden hjemkomsten til Holmen den 8. oktober.

(MST)

Fransk visit

Chefen for den franske flådebase i Cherbourg, viceadmiral J.Wacrenier, aflagde besøg ved søværnet i dagene 28.-30.september.

Viceadmiralen, hvis officielle titel er Préfet Maritime de la Première Region, blev på Holmen modtaget af Chefen for Søværnet. Det første programpunkt under besøget gjaldt Søværnets Officersskole, hvor der var rundvisning og orientering.

Den følgende dag var helliget Flådestation Korsør, hvor der ligeledes var rundvisning og orientering, men hovedvægten var lagt på en demonstration af oliebekæmpelse til søs. De fran-

ske gæster - viceadmiral Wacrenier var ledsaget af kommandørkaptajn Vassal og den franske forsvarsattaché i Danmark, wingcommander R.Deplat - var overordentlig interesserede i flådestationens oliebekæmpelsesmateriel.

To viceadmiraler i minesamlingen.

Det sidste programpunkt var et besøg ved minesamlingen på Holmen. Chefen for Søværnets Våbenskole, kommandørkaptajn K.Malmkjær, fortalte om minefaren i danske farvande 30 år efter krigen og om minørtjenestens organisation og virksomhed. Samlingens betydning for uddannelsen af minører blev fremhævet.

Som afslutning var der sightseeing på Holmen, hvor Chefen for Søværnet skildrede dens hundredårige historie.

(MST)

US Navy i konflikt med skibsværfter

To store amerikanske skibsværfter truer med at standse produktionen af skibe til den amerikanske flåde. Det skyldes uoverensstemmelser angående betalingen. De skibe, der er tale om, betales efter gamle kontrakter, som værfterne ikke mener tager hensyn til den hurtige inflation, hvortil kommer, at flådens krav

om ændringer under bygningen er stærkt produktionsfordyrende. Værfterne har fremlagt regninger på 2,4 mia. dollars, men flåden vil kun betale 1,9 mia., så værfterne må bruge egen kapital for at finansiere produktionen, skriver den amerikanske presse.

Litton Industries, hvis skibsværft i Pascagoula bygger gas-turbine-destroyere og helikopter-hangarskibe, er gået til en domstol for at få en kendelse, som giver ret til omgående at stoppe bygningen af hangarskibe. Samtidig har værftet i Newport News bedt en domstol om tilladelse til at standse arbejdet på en missil-krydser. Værftet har allerede selv standset produktionen af hangarskibet CARL VINSON.

Værfterne siger, at problemet skyldes marinens ønske om urealistisk lave kontraktpriser for at dæmpe kritik i Kongressen. Derfor bliver specifikationer for skibe og udrustning ustandselig forandret, hvilket er tidsrøvende og kostbart. Hertil kommer, at marinens leverancer af våben m.m., der skal installeres om bord, ofte ankommer for sent, og det betyder også stærkt forsinkede betalinger. Samtidig forårsager det enormt papirskriveri. Litton Industries har samlet halvanden tons dokumenter, som hovedsagelig drejer sig om konstruktionsændringer under bygningen.

Skaberen af den atomdrevne flåde, admiral Hyman Rickover, har kraftigt imødegået værfternes anklager, men viceforsvarsminister William Clements Jr. har bedt admiralen holde sig fra indblanding. Ministeren har nedsat en komité, som skal forhandle om en overenskomst. Hvis man ikke når til enighed, og værfterne realiserer truslerne, vil han gennem domstolene tvinge dem til at genoptage arbejdet. Det håber han, men sideløbende studerer han en plan om fremtidig bygning af flådens skibe ved to flådeværfter på vestkysten, der for tiden kun udfører reparationsarbejder. Det vil løse marinens forhold til de private værfter, men antagelig blive meget dyrt, skriver "Time". Det har gang på gang vist sig, at marinens egne værfter arbejder dyrere end de private. Det eneste sikre er dog, at en løsning skal findes omgående.

(MST)

Indland kort

Den 26.-27. september i fjor bjærgede inspektionsskibet INGOLF den britiske trawler ST.DOMINIO. Søværnet har nu meddelt Kam-

meradvokaten, at man kan tiltræde et af forsikringsselskabet U.K. Trawlers Mutual Insurance Company fremsat tilbud på £ 6.000 til fuld og endelig afgørelse af bjærgeløn.

Forsvarsakademiet har anmodet om forslag til hovedopgaver for Stabskursus for Søværnet og Flyvevåbnet 1976/77. Marinestaben har foreslået 4 emner: Søværnets behov for skoleskibe, flådens fremtidige sammensætning, konsekvenser for søværnet ved indførelse af 200 sømils fiskerigrænser og stampersonel i søværnet.

Under øvelse TEAM WORK aflagde Chefen for Søværnet besøg ved MOBA OPS - torpedobådernes mobile bases operationsafdeling - der var stationeret i Østsjælland. Chefen for Torpedobådseskadren, kommandør S.E.Thiede, modtog viceadmiralen, der fik en orientering om øvelsen og afdelingens virksomhed.

Den i 1969 af Søværnskommandoen nedsatte arbejdsgruppe til behandling af spørgsmål om anvendelse af bygninger på Holmen er blevet ophævet. Det skyldes, at disse spørgsmål skal behandles i anden arbejdsgruppe eller direkte i basisorganisationen.

Udland kort

Minefartøjet ÄLVSNABBEN skal i vinter på langtogt til Det fjerne Østen via Panamakanalen. Efter at have afsluttet en række øvelser kommer skibet til Karlskrona den 7. oktober for at udrustes til togtet, der indledes 1. november. Det er den hidtil tidligste start for et vintertogt.

80 professorer og lektorer fra britiske universiteter har været flådens gæster i 2 døgn, hvorunder de bl.a. har sejlet med 5 enheder og besøgt flådens base i Fareham, Hampshire. Formålet er at give universiteterne et indblik i flådens virksomhed og orientere om mulighederne for unges karriere som søofficerer.

USAs flåde har drastisk nedskåret byggeprogrammet for missilhydrofojlbåde af PEGASUS-klassen. Flåden ønskede oprindeligt 30, men med bevillingerne i sidste finansår blev tallet nedsat til 23. Nu har flåden erkendt, at der kun er penge til fem PEGASUS

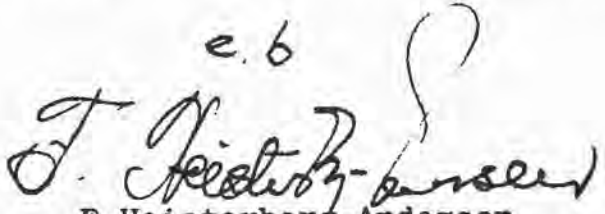
er i tjeneste, HERCULES under udrustning og tre unavngivne under bygning.

Den spanske flåde er ifærd med at modernisere helikopterhangarskibet DEDALO; det gælder bl.a. det elektroniske udstyr. I december påbegyndes installation af det nye Hughes AN/SPS-52 B radarsystem. Data: Ex. US CABOT, bygget 1942, overdraget 1967, 13.000 t, 182,8x21,8x7,9, fart 32 knob, 1.112 mands besætning plus flypersonel, 20 helikoptere.

3 britiske værfter har afleveret de sidste patruljebåde af en serie på 21 til Mexicos flåde. AZTECA-klassen er på 130 t, fart 24 knob, en 40 og en 20 mm kanon. Det vides, at Mexico er interesseret i endnu en række både til kystpatrulje og fiskeriinspektion.

Den norske forsvarsstab vurderer mulighederne for oprettelse af en kommandogruppe til indsats mod eventuelle terror-aktioner mod olieinstallationerne i Nordssøen. Kommandørkaptajn Tiltnes oplyser, at en sådan gruppe tænkes sammensat af personel fra Sjøforsvarets marinejægere og Hærens faldskærmsjægere med specialuddannelse.

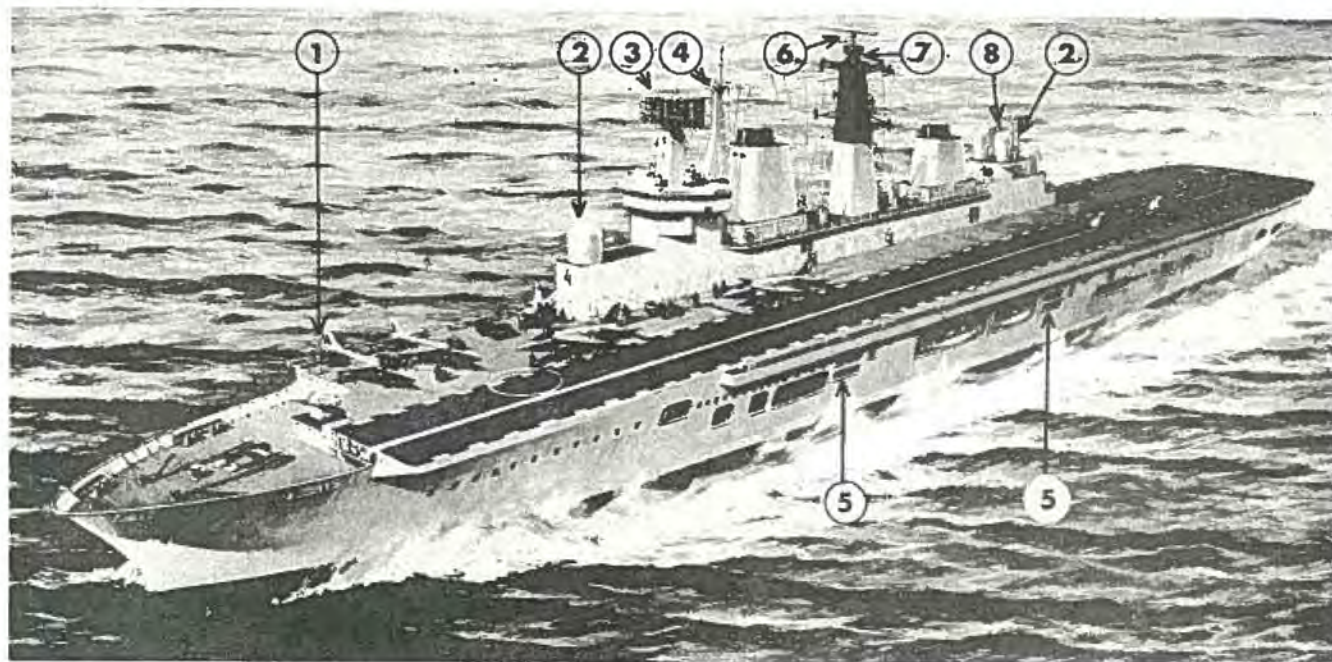
e. b

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

"Invincible" class aircraft carrier: 1. Twin Sea Dart STA launcher; 2. type 909 radar; 3. type 965 radar; 4. type 1006 radar; 5. air intakes; 6. type 992Q radar; 7. ESM aerials; 8. SCOT aerials.

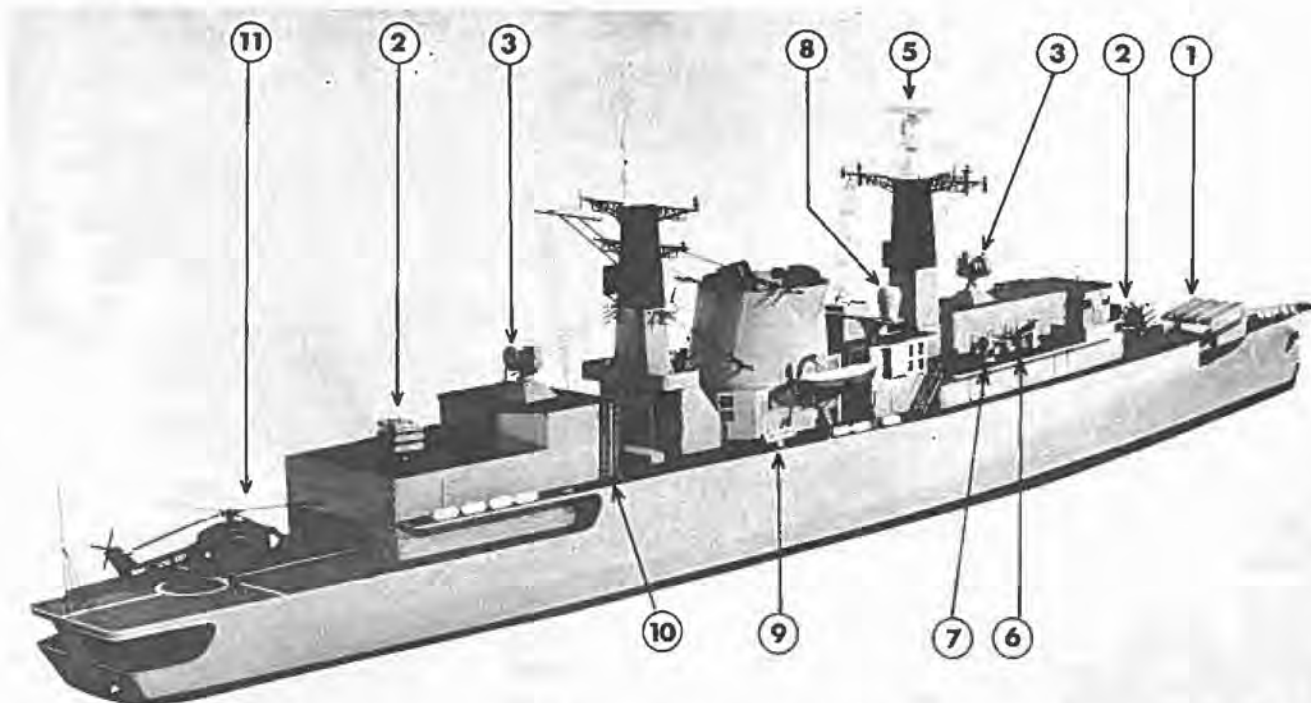
Britisk forsvarsbudget beskæres igen

Der varsles yderligere beskæringer i de kommende års britiske forsvarsbudgetter. I det netop udkomne "Statement on the Defence Estimates 1976" ser beskæringerne sådan ud: 1977/78 177 mio.pund, 1978/79 193 mio. og 1979/80 164 mio. pund. De planlagte forsvarsbudgetter vil derefter blive henholdsvis 4.566 mio. pund (dette års budget) samt 4.548, 4.530 og 4.530, alt i 1975-priser.

I afsnittet vedrørende materiel er der redegjort for nykonstruktionerne til Royal Navy.

a. Anti-Submarine Cruisers. Arbejdet på HMS INVINCIBLE fortsætter. Det andet skib af denne klasse vil formentligt blive bestilt i 1976.

b. Atomfremdrevne ubåde. HMS SUPERB - (den 9. atomubåd og den 3. af SWIFTSURE-klassen) - vil indgå i tjeneste i 1976. Yderligere 2 er under konstruktion, og yderligere 1 påregnes bestilt i løbet af 1976. En ny og forbedret type atomubåd forventes bestilt i løbet af 1976.

"Broadsword" class frigate: 1. Exocet STS launchers; 2. 6-arm Seawolf STA launcher; 3. type 910 radar; 4. type 1006 radar; 5. types 967/968 radar; 6. 8-barrelled Corvus rocket projector; 7. 40mm gun; 8. SCOT aerial; 9. triple 12.75in A/S T.T.; 10. RAS equipment; 11. Lynx helicopter

c. Destroyers. HMS SHEFFIELD - den første type 42 Guided Missile Destroyer - er i tjeneste, og en anden - HMS BIRMINGHAM - vil indgå i Royal Navy i 1976. Yderligere 4 er under konstruktion, medens en syvende af klassen er bestilt i januar 1976. Yderligere 2 skibe af denne klasse forventes bestilt i 1977.

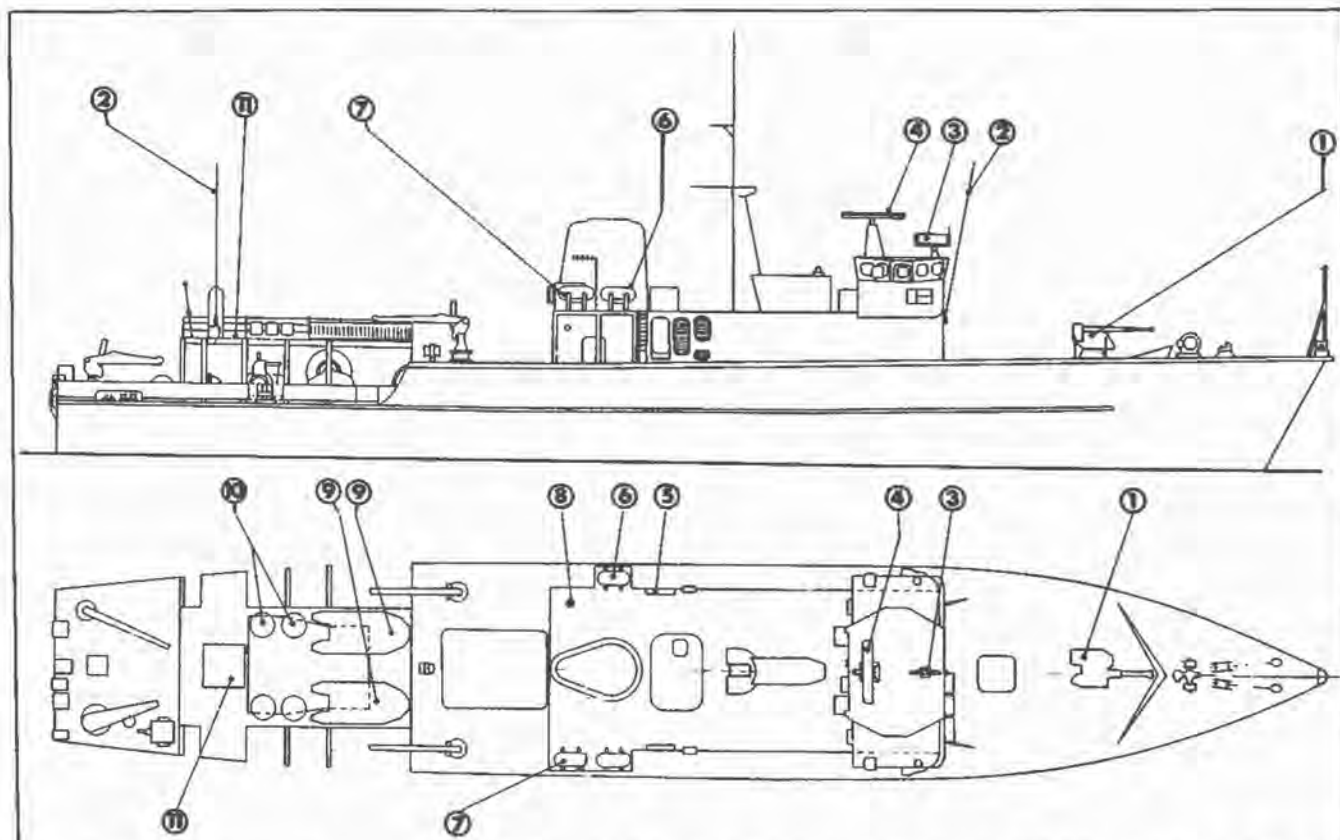
d. Frigates. 2. og 3. type 21 fregat er tilgået Royal Navy. 2 ekstra forventes i 1976, og yderligere 3 er under konstruktion. Den første af den nye type 22 fregatter er under konstruktion, den anden er bestilt, og en 3. forventes bestilt i 1976.

e. Minebekæmpelse (MCM). Det første skib af glasforstærket plastic (HMS BRECON) er under konstruktion, og et andet af samme klasse forventes bestilt i løbet af 1976.

f. Off-Shore Patrol Vessels. 4 skibe af ISLAND-klassen er bestilt. 2 forventes at indgå i tjeneste i 1976 og 2 i 1977.

g. Andre skibe. 1 patruljeskib (BIRD-klassen) er i tjeneste, og yderligere 2 forventes i tjeneste i år. Et havundersøgelses-

skib forventes at indgå i Royal Navy i år. 2 nye forsyningskibe er under konstruktion.

"Brecon" class mine counter-measures vessel: 1. 40mm Mk.9 gun; 2. whip aerials; 3. minehunting sight; 4. radar; 5. flag locker; 6. inflatable life rafts; 7. survival suits; 8. compass; 9. Gemini dinghy; 10. buoys; 11. helicopter winching platform.

Der er iværksat en modernisering af fregatterne af LEANDER-klassen. De første 8 skibe med IKARA A/S våbensystem er næsten færdige, og det første af yderligere 5 skibe, der skal forsynes med EXOCET SSM, er ligeledes næsten færdigt.

Der udføres studier vedrørende anvendelse af Hovercraft i MCM-rollen.

En maritim anti-submarine-udgave af HARRIER V/STOL fly forventes at tilgå i slutningen af 70'erne.

LYNX-helikopteren vil indgå i Royal Navy i løbet af 1976 og vil blive deployeret til fregatter og destroyere.

Et helikopterbåret anti-skibs-missil (SEA SKUA) forventes operativt i begyndelsen af 80'erne.

SEA DART, medium range SAM med visse SSM muligheder, installeres i destroyere type 42 og i nye anti-submarine cruisers.

SEA WOLF short range SAM installeres i fregatter af type 22 og i øvrige fregatter.

EXOCET-missilet installeres i mange af destroyerne og frigatterne.

SUB-HARPOON (undervandslaunched HARPOON-missil) forventes at være i tjeneste i begyndelsen af 80'erne.

Flere konventionelle og atomfremdrevne undervandsbåde udrustes med Mk 24 "Tigerfish", der er en trådstyret, akustisk homende anti-submarine torpedo.

Ny letvægtstorpedo forventes at indgå i Royal Navy (helikoptere, fastvingede fly og skibe) i begyndelsen af 80'erne.

Rekruttering af personel til Royal Navy har været tilfredsstillende i 1975, selv om der stadig vil være personelmangler inden for visse specialer.

Vedrørende uddannelse er det anført, at Royal Navys maskinofficerer i fremtiden ikke alene vil være uddannet i fremdrivningsmaskineri, men også i de almindelige elektriske komponenter ombord. Anvendelse og uddannelse af "Weapons Engineer Officers" kan eventuelt blive påvirket af denne ændrede maskinofficersuddannelse, men dette forhold undersøges nøjere i øjeblikket.

(MST)

Øvelse BONDED ITEM 1976

Næppe er den store NATO-øvelse TEAM WORK afsluttet, før en ny NATO-øvelse er igang. Det er BONDED ITEM, der dog er en mindre anlagt, men meget realistisk amfibie- og landøvelse fra 11. til 21. oktober. Den afvikles i Nordsøen, Jylland og Slesvig-Holsten.

Formålet med øvelsen er at indøve amfibiestøtte til NATOs Nordregion ved anvendelse af amfibiestyrker i angrebs- og undsætningsrollen. Den skal også gøre amerikanske amfibiestyrker bekendt med den danske og vesttyske del af Østersø-området og dets adgangsveje samt give dem kendskab til styrker fra værtslandene Danmark og Vesttyskland.

Blandt de deltagende flådestyrker er enheder fra Atlanterhavsflåden (STRIKEFLEET) og enheder, som tilhører NATOs multinationale stående flådestyrke for Kanalområdet (STANAVFORCHAN). Flådestyrkerne har omkring 10.000 besætningsmedlemmer. Danske, vesttyske og amerikanske flystyrker vil indøve luftstøtteprocedurer, og en amfibielandgangsoperation vil blive gennemført af en amfibiebrigade fra den amerikanske marine. Andre landoperationer i

Jylland og Slesvig-Holsten vil omfatte danske, vesttyske og amerikanske styrker på ca. 11.000 mand, heraf 2.000 danske og 3.000 vesttyske.

BONDED ITEM er en af øvelserne i dette års AUTUMN FORGE-program. Disse efterårsøvelser blev indført i 1975 og samordner under et fælles oplæg en række nationale og NATO-øvelser, som finder sted hvert efterår inden for Europakommandoen, og som strækker sig fra Norge til Tyrkiet. I øvelserne deltager alle NATO-lande med styrker, som er afgivet eller tildelt alliancens integrerede militærstruktur. Skønt formålet med hver øvelse er at opfylde specielle nationale eller NATO-mål med hensyn til uddannelse, vil resultaterne, som opnås i alle øvelser i denne serie, blive analyseret med henblik på det samlede fælles forsvarsbehov.

Formålet med efterårsøvelserne er bl.a. afprøvning og forbedring af Europakommandoens evne til hurtigt at overføre styrker til områder, hvor der er størst behov for dem, udforskning af metoder til forbedring af transport- og forsyningssystemerne mellem kommandoer og nationer, vurdering af yderligere behov for standardisering af doktriner og procedurer, NATO-styrkernes udrustning og bevæbning samt indøvelse af signal-, kommando- og kontrolprocedurer.

Øvelsen er planlagt af Chefen for Nordregionen, den britiske general Sir John Sharp, og vil blive ledet i fællesskab af Chefen for Atlanterhavsflåden, den amerikanske viceadmiral John J. Shanan jr., og af Chefen for Enhedskommandoen, den danske general-løjtnant A.C.B. Vegger.

(MST)

Svensk forsvar ønsker 12 milliarder

Det svenske forsvar har fremlagt sine økonomiske ønsker for det næste budgetår. Man anmoder om bevillinger på 12.259 mio. sv. kr., hvilket er godt 1.645 mio. eller 15 % mere end indeværende års budget. Hæren ønsker 3.760 mio. eller 439 mio. mere end nu, flyvevåbnet beder om 3.710 mio, hvilket er 615 mio. mere, og marinen vil have 1.479 mio., en forøgelse på 229 mio. kr. Flåden søger dog - ud over forsvarschefens ramme for marinen - en ekstra bevilling på 87 mio. kr. til materielanskaffelser.

Chefen for flåden, viceadmiral B. Lundvall, siger til pressen, at de rammer, som tildeles marinen, er for små. Det centrale

problem er, at man har for få fartøjer, og at mange er for gamle. Hertil må lægges, at antallet af undervandsbåde reduceres i foruroligende takt, og at ubådsjagt-mulighederne truer med at forsvinde. Desuden er det ikke muligt at vedligeholde minestrygningskapaciteten, da hjælpe-minestrygerne forsvinder som følge af fiskeflådens nedgang.

(MST)

Indland kort

Grønlands Kommando har i år kunnet observere et kraftigt stigende udenlandsk fiskeri i grønlandske farvande. På vestkysten er der optalt 70 udenlandske rejefiskere. På østkysten har 43 store sovjetiske trawlere været i virksomhed i området ud for Angmagssalik, hvor de antagelig fisker efter rødfisk.

Flyvertaktisk Kommando skal udarbejde bestemmelser for militær brand- og redningstjeneste i forbindelse med flyvning på flyvestationer og inspektionsskibe. Orlogskaptajn B.E.Carlsen, Søværnets Flyvetjeneste, deltager som søværnets projektofficer og formidler forbindelsen til Fregateskadren og Søværnets Teknikinspektør.

Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste har ajourført to af hæfterne i serien "Forsvaret i samfundet". Det er "Danmark og NATO" og "Danmarks sikkerhedspolitik". De anvendes i samtidsorienteringen af de værnepligtige, men er også efterspurgt fra skoler, gymnasier og seminarier.

Forsvarsminister Orla Møller besøger Langelandsfort den 18. oktober. På programmet for besøget, der vil vare det meste af dagen, står bl.a. orientering om virksomheden, rundvisning og møde med fortets samarbejdsudvalg. Det er et led i ministerens besøg på forswarets tjenestesteder.

Udland kort

Den franske forsøgs-undervandsbåd GYMNOTE er i Cherbourg ved at gennemgå ændringer, så den kan affyre de nye M-4 missiler. De er ikke længere end de tidligere M-1, M-2 og M-20, men de

har en betydelig større diameter og vejer 35 t mod de nuværende 20. Ombygningen ventes færdig i slutningen af 1978.

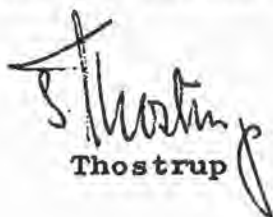
Den argentinske flåde har moderniseret data-udstyret på hangarskibet 25 DE MAYO, så det får direkte forbindelse til den nye missil-destroyer HERCULES' anlæg med henblik på samkøring. Systemet er en til hangarskibet specielt fremstillet version af Ferrantis Computer-Assisted Action Information System.

Den italienske flådes første egentlige forsyningsskib, STROMBOLI, er indgået i flådens tal. Data: 3.556 t (fuldt lastet 8.706 t), 129x118,5x8,8, to Fiat-dieselmotorer, fart 19 knob. Skibet blev søsat fra Riva Trigoso-værftet i 1975 og udrustet i La Spezia.

Under en svensk militærøvelse den 3. oktober blev der observeret en fremmed undervandsbåd på svensk område øst for Landsort. Båden var neddykket, og der blev affyret signalskud for at tvinge den op. Det lykkedes ikke, men den forsvandt ud af svensk territorialfarvand efter nogle timers forløb.

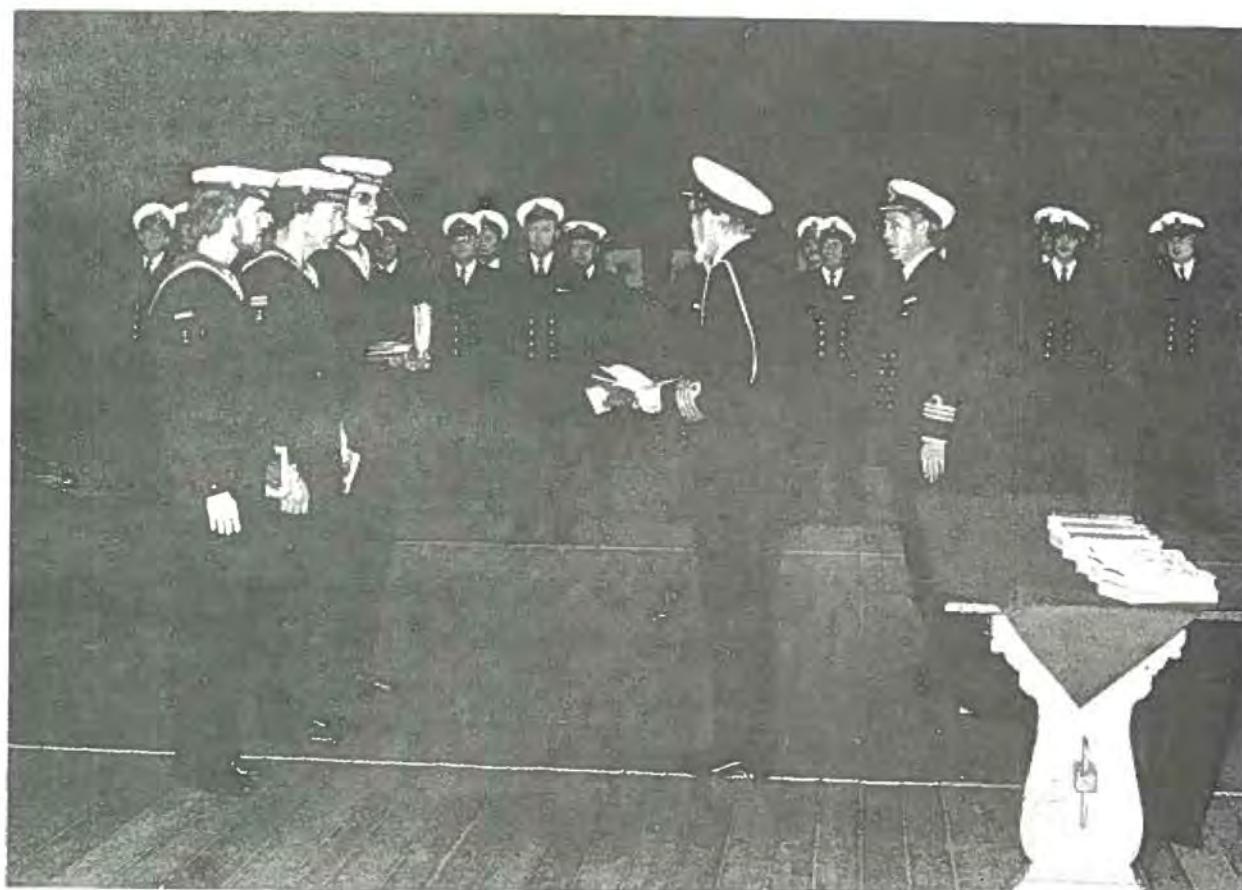
USA har indledt salget af 45 ældre orlogsskibe, hvoraf de fleste stammer fra sidste krig. Kongressen har netop hævet et forbud mod et sådant salg. 11 lande, bl.a. Vesttyskland, Grækenland, Sydkorea og Argentina, kan nu købe de fartøjer, de har til låns.

De første missil-patruljebåde af en serie på 4, som det franske CMN-værft bygger til den græske flåde, er klar til søsætning. De er identiske med den franske COMBATTANTE III-klasse og navngives alle med fornavnet YPOPLOIARKHOS med henholdsvis efternavnet KONIDHIS, BATSIS, ARLIOTIS og ANNIMOS.

Thstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Det vindende hold modtager præmie

Søværnets Kommunikationskonkurrence 1976

Siden ca. 1900 har søværnet næsten hvert år afholdt konkurrencer i signalering. Konkurrencebestemmelserne er i tidens løb blevet ændret flere gange, men typisk har der altid været lagt vægt på enkeltmandspræstationer med henblik på opnåelse af den nu - forhåbentligt midlertidige - afskaffede "distinktion for god kommunikation". Samtidig har der dog været udsat sølvpræmie til den enhed, hvis personel gennemsnitligt har ydet den bedste indsats.

I 1975 ændredes reglerne på afgørende måde. Kommunikationskonkurrencen blev nu en holdkonkurrence mellem den del af enhedernes personel, der kunne dække de discipliner, som udgør en enheds samlede kommunikationstjeneste. Konkurrencereglernes tilblivelse skyldes et samarbejde imellem Søværnets operative Kommando, som iværksætter af den årlige øvelsesaktivitet, og Søværnets Taktikinspektør, i hvis regie selve konkurrencen afvikles.

Deltagernes parade.

Detailudførelsen af konkurrencen 1975 blev pålagt Signalskolen, og det lykkedes at gennemføre den med, hvad der må betegnes som succes. Det bestemtes derfor, at 1976-konkurrencen skulle være en gentagelse af den i 1975 afholdte med nogle få tekniske korrektioner. Herefter skulle konkurrencebestemmelserne optages i "Signalbestemmelser for Søværnet".

Søværnets Kommunikationskonkurrence 1976 afholdtes i dagene 27.-29. september. Der deltog 51 operatører og 26 befalingsmænd, repræsenterende 5 enkeltenheder, 3 eskadrer/divisioner og 1 landtjenestested.

Konkurrencen blev åbnet ved en parade den 27. september for Søværnets Taktikinspektør, kommandør E.Lennholm. I en tale til

deltagerne skitserede kommandøren konkurrencens formål og særligt den store vigtighed, det har at kunne arbejde på dette fagområde som et hold.

Den 27. september afvikledes konkurrencens praktiske del, dagen efter den teoretiske del og endelig anvendtes den 29. september formiddag til parade for Chefen for Søværnets operative Kommando og præmieuddeling.

Chefen for Søværnets operative Kommando var repræsenteret af stabschefen, kommandør H.Nielsen. Han udtalte anerkendelse for deltagernes indsats og satte holdpræstationerne i relation til enhedernes daglige virksomhed. Det blev påpeget, hvor vigtigt det er også at konstatere sine mangler og søge disse udbedret. Hertil kunne man meget vel søge assistance ved Signalskolen. I øvrigt nævnte stabschefen, at der fra NATO-side havde været udvist stor interesse for at gennemføre den årlige NATO-konkurrence efter den model, Signalskolen her har opbygget.

Derefter uddeltes præmier, der bestod af gode bøger med dedikation. Hver holddeltager på de vindende hold modtog præmie. Disse fordeltes således: 1. og 3. præmie gik til hold fra fregatten PEDER SKRAM, medens 2. præmie gik til et hold fra minelæggeren FALSTER. "Søværnskommandoens pokal for god kommunikation", som har stået i FALSTER i det forløbne år, skal herefter tilbringe det næste år i PEDER SKRAM.

Efter paraden var arrangørerne vært for alle deltagere og officials ved en beskeden, men festlig frokost i Marinekaserne Københavns cafeteria, hvor de to kommandører udtalte anerkendende ord om konkurrencens afvikling.

Det må bemærkes, at skønt flere af holdene ydede udmærkede præstationer, udviser det generelle resultat ikke så høj en kommunikationsstandard som ønskelig. Årsagerne hertil vil naturligvis blive drøftet med henblik på forbedring, men konkurrencen og dens udformning viser sin værdi derved, at der sker en realistisk statusopgørelse over vor kunnen. Dermed følger muligheden for at blive bedre.

Fra arrangørernes side er der al mulig grund til at fastslå, at operatørerne ikke savner iver og interesse for kommunikationsfaget; det viser den gode ånd fra konkurrencen tydeligt.

(SIS)

Chefen for Søværnet på Grønland og Færøerne

Chefen for Søværnet var fra 30. september til 8. oktober om bord i BESKYTTEREN under inspektionsskibets forlægning hjem fra Grønland. Viceadmiralen gik om bord i Reykjavik og deltog i besejling af Danmarksstrædet med et kort anløb af Angmagssalik den 2. oktober, hvor kommunalbestyrelsen fik lejlighed til at forklare sit syn på fiskeriproblemerne i området.

Viceadmiralen i ANGMAGSSALIK.

Den 5. oktober blev Færøerne omsejlet i modsat retning af BESKYTTEREN og VÆDDEREN, som derefter sammen sejlede til Skålefjord (Solmund), hvor der om aftenen blev lejlighed til en drøftelse af aktuelle spørgsmål med Chefen for Færøernes Kommando og VÆDDERENS chef. Ved midnat fortsattes forlægningen mod Frederikshavn, som blev anløbet natten mellem den 7. og 8. oktober.

På et uroligt Atlanterhav viste BESKYTTEREN sine gode søegenskaber, som vejret til trods muliggjorde programmets overholdelse. Undervejs blev personellets uddannelsesstade inspiceret, ligesom der blev lejlighed til at drøfte bemandingsforhold, tek-

niske installationer og inspektionstjenestens vilkår i almindelighed.

(MST)

Slædepatruljen starter sæsonen

Slædepatruljen SIRIUS har fået den første sne, og temperaturen er nu konstant under frysepunktet døgnet rundt. Den 7. november ser patruljefolkene solen for sidste gang i år, og den kommer først igen til marts.

Personellet har travlt med at klargøre til efterårsrejserne, der som sædvanlig indledes omkring 1. november. Klargøringen består først og fremmest i træning af hundene - et spand består af 11 hunde - og hvert hold træner sine hunde. Til sidst skal stationen bringes i orden, så den er i fin stand, når holdene vender hjem, forhåbentlig til jul, siger folkene, men det bestemmer vejret og føret.

Patruljens køretøjer, biler og traktorer, er fornylig blevet klodset op for de næste 9 måneder, og al transport må nu foregå med snescootere og hundeslæder. Snescooterne kan kun bruges i stations-området, hvor de er nær ved værkstedet - deres driftssikkerhed på de lange ture er ringe, hvorimod hundene ikke har behov for hyppig service udover en tørfisk i ny og næ.

Hjemme i Danmark forbereder man udtagelsen af det hold, der skal afløse næste sommer. Ansøgerne vil blive indkaldt til samtaler i København i november og december. Endelig planlægger man også årets jule-drop til SIRIUS, der i år finder sted 6.-8. december.

(MST)

5,6 milliarder til norsk forsvar

På det norske statsbudget for næste år er der til forsvaret afsat 5.539.913.000 n.kr., en stigning på 653,3 mio. sammenlignet med indeværende års budget. Af denne forøgelse går 448,4 mio. til løn- og prisstigninger.

Siden 1974 har forsvarsbudgettet haft en gennemsnitlig vækst på 1,9 %. I henhold til forsvarets langtidsplan er 1977-budgettet dog opført med en realvækst på 3,7 %, men så er oprettelsen af den særlige kystvagt medregnet. Hvis bevillingerne

hertil holdes uden for, bliver realvæksten 3,25 %.

Materielinvesteringernes andel i budgettet har vist en aftagende tendens, og forsvarsministeriet har derfor forsøgt at begrænse væksten i driftsudgifterne for at give plads til øgede investeringer i materiel. Medens disse de senere år har ligget helt nede på 14,9 %, er andelen nu steget til 18,4 % i næste års budget. Der foreslås bevilget 2.155 mio. til materiel mod 1.870 mio. i år. Heraf går 1.136 mio. til dækning af driftsudgifter og 1.016 mio. til nyanskaffelser. Forøgelsen er større end de ventede prisstigninger og er en følge af arbejdet med at få en større del af forsvarsbevillingerne brugt til højt prioriterede investeringer.

Fra og med næste år indledes væsentlige betalingsforpligtelser, bl.a. for Roland II-missiler, missiltorpedobåde og det nye kampfly F-16. Store beløb går til sidstnævnte, men det har ikke været muligt at fastsætte det nøjagtige tal, da udviklingsomkostninger, svingninger i valutakursen og prisudviklingen ikke kan forudsiges, hedder det i budget-kommentarerne.

Der er opført 20 mio.kr. til opbygning af den nye kystvagtfilåde samt 2,5 mio. til projekteringsarbejdet. Bevillingen til fiskeriinspektionen vil stige med 5,6 mio. til 38,5 mio., men det meste af stigningen skyldes prisudviklingen. Fiskeriinspektionen får det samme antal fartøjer som nu, men overgangen til større enheder fortsætter. Spørgsmålet om en ekstraordinær styrkelse af inspektionen i forbindelse med overgang til 200 sømils økonomisk zone vil blive forelagt Stortinget.

Det fremgår af budgetkommentarerne, at de øvrige NATO-lande uden tvivl vil forvente, at Norge øger sin forsvarsindsats, når olieindtægterne kommer, specielt i betragtning af landets udsatte stilling. Norge er stærkt afhængig af støtte fra alliancen i en nødsituation, men det medfører også, at Norge bærer en rimelig del af byrderne forbundet med den fælles indsats. Blandt NATO-landene ligger de norske forsvarsudgifter pr. indbygger i dag på en fjerdeplads. Målt i andel af nationalproduktet er Norge på en sjetteplads med 3,2 %.

(MST)

Indland kort

Forsvarsministeriet har tiltrådt, at orlogskutteren Y 371, ERTHOLM, udgår af Flådens tal og realiseres af Søværnets Materiel-

kommando på de sædvanlige vilkår. ERTHOLM, der er på 68 t, er bygget i 1944 og indgik i Flåden i 1945.

Undervisningsminister Ritt Bjerregård har givet tilsagn om at holde et foredrag på Chefen for Søværnets chefskonference i Lynæs den 15.-17. november. Ministeren vil den 16. tale om "Udviklingen inden for uddannelsessektoren nu og i fremtiden".

Hadsund kommune har forespurgt, om en af søværnets enheder kunne deltage i indvielsen af den nye Hadsund bro, der afløser den gamle, smalle jernbanebro over Mariager Fjord. Forsvarskommandoen har svaret, at ministrygeren OMØSUND vil deltage.

Forsvarsministeriet har bestemt, at der, såfremt tjenesten tillader det, kan meddeles fritagelse for tjeneste den 24. og 31. december efter den hidtil anvendte praksis. Andre friheder i forbindelse med jul og nytår skal modregnes i tilgodehavende frihed.

Udland kort

Den tredje britiske undervandsbåd i SWIFTSURE-klassen, SUPERB, har afsluttet sine søprøver i skotsk farvand. De næste to er under bygning, og den sjette ventes snart kontraheret. Klassen efterfølger VALIANT, men er hurtigere og kraftigere bevæbnet, bl. a. med den nye torpedo Tigerfish Mk.24.

Den sovjetiske flåde har modtaget et transportfartøj, ROPUCHA, der er specielt bygget til transport af kampvogne og andet tungt materiel. Kapaciteten er 50 middelsvære kampvogne med en samlet vægt på 2.500 tons. Fartøjet er 113 m langt og har en max. fart på 18 knob. Det er bygget i Polen.

USA har overført amfibie-fartøjet LSD 22 FORT MARION til Formosas flåde, hvor det vil møde et tidligere overført landgangsskib af ASHLAND-klassen, der nu hedder TUNG HAI. Data for FORT MARION: Bygget 1945, 4.790 t, 139x21,9x4,9 m, fart 15,4 knob, 265 mands besætning.

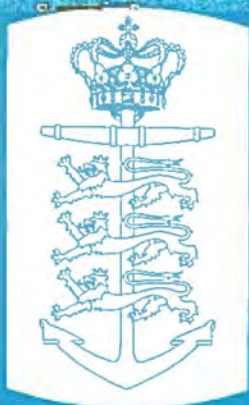
Den nye svenske forsvarsminister Erik Krönmark er 45 år, landbruger og kaptajn i reserven. Han startede sin politiske karriere som formand for Högerns Ungdomsförbund og har været rigsdagsmand siden 1965. Hidtil har han navnlig beskæftiget sig med landbrugs-spørgsmål.

Personel fra to irske patruljefartøjer måtte borde den sovjetiske trawler BELOMORJE, 2.500 t, før den ville ophøre med at fiske inden for den irske fiskerigrænse. Den blev ledsaget til Cork. Nogle dage før blev en bulgarsk trawler opbragt og kaptajnen idømt en bøde på £ 102.000.

Iran har modtaget den første af en serie på 12 patruljebåde af COMBATTANTE II-klassen fra det franske CMN-værft i Cherbourg. Båden har fået navnet KAMAN. De næste navngives LOUBIN, KAHDANG, PEYKAN, JOSHAN og FALAKHON.

Den japanske flåde har planer klar til en tredje missil-destroyer i HARUNA-klassen. Data: 5.200 t, 151x17,6x5,1 m, fart 32 knob, SEA SPARROW-missiler, 3 helikoptere. Det nye skib er lidt større end sine forgængere, der er i tjeneste, bl.a. for at give de 3 HSS-2 helikoptere bedre lejlighed til at operere samtidig. Navn og byggetermin kendes endnu ikke.

Thøstrup

Nr. 39/76
29 OKT 76

SØVÆRNS- ORIENTERING

JOHN F. KENNEDY

To kæmper i Nordsøen

Den store NATO-øvelse BONDED ITEM 76, der foregik i Nordsøen på den jyske vestkyst og i Slesvig-Holsten, blev en lærerig og vellykket øvelse. Den har fået en udførlig omtale i dagspressen, hvorfor vi her nøjes med at bringe et par billeder af nogle af de største deltagere, nemlig to amerikanske enheder, hangarskibet JOHN F.KENNEDY og amfibie-skibet GUADALCANAL. Hangarskibet ydede

flystøtte til landgangsoperationerne, og fra amfibie-skibet blev amerikansk personel og materiel bragt i land i Oksbøl-området.

JOHN F. KENNEDY blev søsat i 1967. Data: 83.000 t, 319,3 x 39,6 x 10,9 m, højde fra køl til mastetop 75,5 m, flydæk 76,9 m, 4 katapulter, 4 fly-elevatorer, op til 95 fly, fart 35 knob, over 5.000 besætningsmedlemmer. Skibet blev navngivet af præsident Kennedys datter, Caroline, den 27. maj 1967 i Newport News.

GUADALCANAL tilhører gruppen Amphibious Warfare Ships, der også tæller søsterskibene IWO JIMA, OKINAWA, TRIPOLI, NEW ORLEANS

GUADALCANAL.

og INCHON. Det blev søsat i 1963 og afleveret samme år. Det er på 18.300 t, 180 x 25,6 x 7,9 m, flydæk 31,9 m, op til 32 helikoptere, SEA SPARROW-missiler, fart 20 knob, 528 mands besætning plus underbringelsesmuligheder for 2.090 soldater. Det er bygget på skibsværftet i Philadelphia.

(MST)

Stillingsvurdering i forsvaret

I fortsættelse af arbejdet i Tjenestemandskommissionen af 1965 blev der den 26. november 1969 nedsat et stillingsvurderingsråd. Rådet blev sammensat af lige mange repræsentanter for hovedorganisationerne og for en række ministerier og styrelser. Til rådet blev der knyttet et sekretariat.

Stillingsvurderingsrådet fik til opgave at iværksætte og koordinere anvendelsen af stillingsbeskrivelser samt systematisk stillingsvurdering og personelbedømmelse inden for staten, folkeskolen og folkekirken. Rådet har nu gennem fire prøveundersøgelser udarbejdet et stillingsvurderingssystem, som blev godkendt på et møde den 23. april.

Statens stillingsvurderingssystem er et hjælpemiddel til en ensartet og neutral sammenligning af arbejdsopgaver og dermed stillinger. Stillingsvurderingssystemet har foreløbig vist sig anvendeligt inden for områder, som omfatter i alt ca. 100.000 stillinger.

Før stillingsvurderingssystemet kan tages i anvendelse på stillingsområder, der ikke har været omfattet af de hidtidige prøveundersøgelser, søges det gennem prøveundersøgelser klarlagt, om systemet også er anvendeligt på disse.

På grundlag heraf besluttede rådet på mødet den 23. april at foretage en prøveundersøgelse omfattende stillinger ved myndigheder under Forsvarskommandoen og Hjemmeværnskommandoen, idet visse af de under Forsvarsministeriet hørende institutioner m.fl. allerede har været inddraget i de tidligere prøveundersøgelser. I overensstemmelse hermed blev det pålagt rådets sekretariat i samarbejde med Forsvarsministeriet og de berørte hovedorganisationer at udarbejde et oplæg til en prøveundersøgelse. Dette oplæg blev godkendt på rådets møde den 7. september, og som prøveundersøgelsessteder er nu udpeget:

Hæren: Et panserinfanterikompagni, stab og stabskompagni/I/ Den kongelige Livgarde, stab/Den kongelige Livgarde, stab og stabskompagni/1.Sjællandske Brigade samt stab/Østre Landsdelskommando. Personelgrupper: Officerer og stampersonel.

Søværnet: En af minelæggerne af FALSTER-klassen, Mineskibeskadren samt relationerne t.l Søværnets operative Kommando. Personelgrupper: Officerer og stampersonel.

Flyvevåbnet: Forsyningsdepot Værløse samt relationerne til Flyvematerielkommandoen. Personelgrupper: Timelønnede arbejdere, materielfunktionærer, kontorfunktionærer, officerer og stamersonel.

Hjemmeværnet: To af distrikterne under og relationerne til Region VI. Personelgrupper: Hjemmeværnets faste militære og civile personel.

Prøveundersøgelsen vil blive gennemført fra denne måned til medio 1977 og starter i hjemmeværnet den 18. oktober, søværnet den 19. oktober, hæren den 6. december og flyvevåbnet den 4. januar med informationsmøder, hvor der vil blive orienteret om alle praktiske detaljer i arbejdet.

Undersøgelsen indebærer, at 162 ansatte vil blive anmodet om at udfylde en detaljeret stillingsbeskrivelse. Ca. 65 af disse vil blive underbygget gennem interviews af stillingsindehaveren. Når stillingerne er beskrevet, og "interviewstillingerne" er færdigbehandlede, skal de enkelte stillinger vurderes på grundlag af de faktorer, stillingsvurderingssystemet indeholder.

Med henblik på vurderingen af stillingerne nedsættes tre vurderingspaneler: Centralpanel, Hovedpanel og Værnspanel.

Centralpanelet er permanent nedsat med bl.a. repræsentanter for centralorganisationerne i stillingsvurderingsrådet.

Hovedpanelet er nedsat under Forsvarsministeriet med repræsentanter for de organisationer, der er omfattet af prøveundersøgelsen. Herudover vil der indgå et tilsvarende antal repræsentanter for Forsvarsministeriet, inklusive Forsvarskommandoen, samt en afdelingsleder og en konsulent fra stillingsvurderingsrådets sekretariat.

Værnspanelerne - i alt 4 - er sammensat med en repræsentant for hver organisation, der har medlemmer, som er omfattet af det pågældende undersøgelsesafsnit. Herudover vil der deltage repræsentanter for det pågældende værn og Forsvarskommandoen samt en afdelingsleder og en konsulent fra stillingsvurderingsrådets sekretariat.

Når undersøgelsen er afsluttet, udarbejdes der en rapport, der tilsendes stillingsvurderingsrådet.

Det skal understreges, at formålet med prøveundersøgelsen er at foretage en afprøvning af stillingsvurderingssystemet, hvorfor resultatet af prøveundersøgelsen ikke vil få nogen indflydel-

se på den nuværende placering af de stillinger, der indgår i afprøvningen.

(MST)

Præsten i ubåden

Orlogspræst H.C.Bang-Rasmussen var om bord i undervandsbåden TUMLEREN, da den deltog i øvelse TEAM WORK. I en rapport skriver han bl.a.:

"Det har været 6 lærerige dage for mig. En konstant neddykket forlægnings af denne art er ingen fornøjelsestur. Det subtropiske, fugtige klima, som hersker i en neddykket ubåd på denne årstid, stiller store krav til den enkeltes indsats og tolerance. Den, der ikke har sit daglige virke i en ubåd, fyldes af undren over, at tingene faktisk fungerer så godt, som de gør, og at stemningen er så god om bord under disse ekstreme og belastende forhold.

Der har været god tid til samtaler med dem, der havde lyst til at snakke med præsten, og det har bl.a. været godt at konstatere, at en meget stor del af besætningen er ivrige læsere af skønlitteratur. En ubåd er måske ikke lige stedet, der opmuntrer til at gå igang med mere krævende sager - men skibsbiblioteket bliver flittigt brugt. Dette faktum har givet mig anledning til mange for mig spændende samtaler.

Tirsdag den 16. september kl. 1500 afholdtes gudstjeneste i torpedorummet. Måske for første gang i en dansk ubåd. Efter aftale med kaptajnløjtnant N.Mejdal havde jeg på forhånd sikret mig besætningens accept af, at vi gjorde eksperimentet. Grundtvigs salme "Nu falmer skoven" fandt sig trods alt til rette i disse uvanlige omgivelser. Formen var meget enkel med salme, tekstlæsning, prædiken, bøn, velsignelse, salme. Det er mit indtryk, at denne form ikke faldt helt ved siden af. Ved senere lejligheder håber jeg at kunne eksperimentere med formen for gudstjeneste i en ubåd.

Jeg drager hjem - en god del erfaringer rigere", slutter orlogspræsten.

(MST)

Indland kort

I forbindelse med hydrografisk arbejde i Nordatlanten anløb de sovjetiske havundersøgelsesskibe IVAN KRUZENSHTERN og AKADEMIK KRYLOV Thorshavn i dagene 18.-23. oktober. Skibene er på 9.100 t, 148 m lange, og besætningernes størrelse er henholdsvis 177 og 188 mand.

Inspektionskutteren MALLEMUKKEN har gjort status. Den 1. juli havde den været under kommando i 25 måneder og i den tid udsejlet en distance på 37.801 sømil. Altså knap 8.000 sømil mindre på under den halve tid af torpedobåden SØLØVENs status, siger man med tilfredshed om bord.

Orlogskutteren ROMSØ udsejlede i juli kvartal 1.603 sømil. I perioden var kutteren bl.a. på fiskeriinspektion i Vadehavet og deltog i flere eftersøgninger samt ydede assistance til fiskekuttere.

På hjemvejen fra sit besøg på Langelandsfort den 18. oktober besøgte forsvarsministeren også Flådestation Korsør. Her fik han orientering om virksomheden, rundvisning bl.a. til værkstederne og havde desuden lejlighed til drøftelser med samarbejdsudvalget.

Udland kort

Karlskrona-værftet har nu fået den omtalte ordre på 4 patruljebåde af SPICA-klassen til Malaysia, der har opfyldt værftets krav om forskud. Bådene, der koster godt 300 mio.kr., skal bygges 1977-79. Det betyder, at foruroligende arbejdsledige huller mellem byggerierne til den svenske flåde nu udfyldes.

Den ægyptiske flåde forhandler om levering af 30 italienske OTOMAT-missiler, der skal installeres i patruljebåde af OSA-klassen, hvor de afløser de sovjetiske STYX-missiler. Muligvis skal også patruljebåde af KOMAR-klassen have de nye missiler.

På det norske forsvarsbudget foreslås oprettet en stilling som forsvarsattaché i Ottawa i Canada. Det motiveres med det nære forsvarssamarbejde mellem de to lande, navnlig fælles træning og uddannelse samt aftale om støtte med militære styrker i tilfælde af krig.

Så får amerikanerne for første gang en seksstjernet general. Han får dog ikke glæde af det, for det er nemlig USAs første præsident, Georg Washington, der døde i 1799. Han skulle have haft udnævnelsen for livstid, men døde, før præsident John Adams nåede at forelægge forslaget. Nu har præsident Ford sat sin underskrift på det.

Eskortefartøjet AINSWORTH bliver det første skib i den amerikanske flåde, der får installeret HARPOON-missiler. Flåden oplyser, at flere detaljer om missilet stadig er klassificerede, men at det har en aktionsradius på 50 miles.

Når minefartøjet ÄLVSNABBEN den 1. november står ud på sit vintertogt til Det fjerne Østen, vil der om bord være en større udstilling af svenske industriprodukter og modeller af torpedo-både af SPICA-klassen, som skal vises for udenlandske flåder. Flåden har fået diplomatisk godkendelse af de fleste anløbshavne, bl.a. Haifa i Israel.

Det norske fyrvæsen skal effektiviseres. 4-5 fyr skal automatiseres årligt, og 50 fyrlamper skal årligt omskiftes til batteridrift. Det vil betyde en besparelse på 52 faste tjenestemænd. Over en 3-årig periode skal de 5 fartøjer, som bruges ved fyrinspektioner, udskiftes.

Thøstrup